

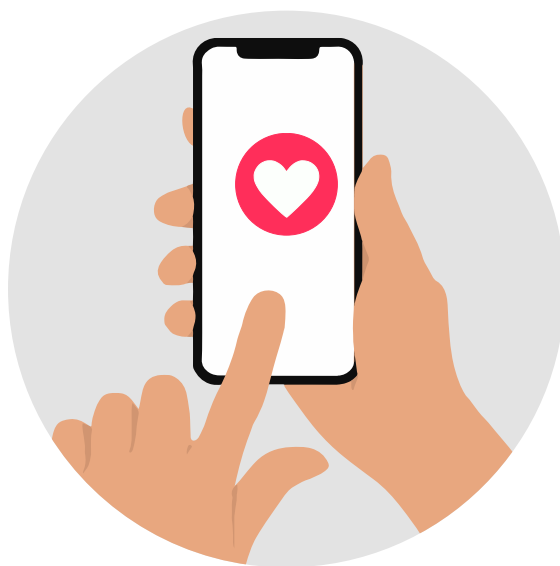
LIKE- DEMOKRÁCIA



és mindennapi döntéshozatal
a magyar fiatalok körében

LIKE- DEMOKRÁCIA

és mindennapi döntéshozatal
a magyar fiatalok körében



Szerkesztette: Kiss-Kozma Georgina

Szakmai lektor: Stumpf István

Felelős kiadó: Ifjúságkutató Intézet, Mathias Corvinus Collegium

ISBN: 978-615-6221-44-5

www.ifjusagkutatoiintezet.hu



Előszó

KISS-KOZMA GEORGINA

A fiatalok közéleti és politikai szerepvállalása hosszú ideje élénk viták tárgya, amelyek általában a választásokhoz közeledve még élesebbé válnak. Magyarországon a fiatal generációkat sokáig „új csendes generációként” jellemezték, s ez a kép a konformizmus és a csendesség jegyében rajzolódt ki.¹ Napjainkban azonban a gyorsan változó társadalmi és globális környezet új kihívásokat és lehetőségeket teremt, így a fiatalok politikai magatartása is egyre nehezebben megítélhető.

A Z generáció esetében különösen érdekes kérdés, hogy milyen mértékben fogadják el a korábbi nemzedékektől örökölt társadalmi normákat, illetve mennyiben mutatnak lázadó magatartást. A politikai részvétel hagyományos formái – választásokon való részvétel, aláírásgyűjtés vagy tüntetések – mellett teret nyertek az online térben zajló, új típusú aktivitások, amelyek jelentősen átalakítják a politikai érdeklődés értelmezését.

A globalizáció, a technológiai fejlődés és a sokszor mindent elárasztó információáradat korábban a fiatalok előtt álló kihívások komplexek: miként tájékozódjanak, mire hallgassanak, hogyan ítélik meg a hiteles információt, és hogyan

formálják saját közéleti és politikai véleményüket. Mindez különösen fontos, hiszen a család, a közösségi média és a mesterséges intelligencia által közvetített információk közötti navigálás egyaránt befolyásolja a fiatalok döntéseit és önálló gondolkodását.

E munka célja, hogy feltárja a fiatalok politikai és közéleti viselkedésének összetettségét, rámutasson az új részvételi formák jelentőségére és segítsen megérteni, hogyan reagálnak a nemzedékek a globális és lokális változásokra. A hangsúly nem csupán a statisztikákon van, hanem a fiatalok életének mélyebb, dinamikus és gyakran ellentmondásos mintázatain.

1 Székely, L. (2024): Parázs a hamu alatt – éled-e az új csendes generáció? Magyar Tudomány, 185(7): 855-862.





Tartalomjegyzék

Generációs konfliktusok és konszenzusok (<i>Székely Levente</i>)	7
Vezetői képességek és biztonságérzet (<i>Tardi Roland</i>)	15
Lesz, ami lesz? A magyar fiatalok jelene és jövőképe (<i>Tóth Miklós Bálint</i>)	23
Görgetett valóság(ok): politikai tartalomfogyasztás a közösségi médiában (<i>Tóth Bálint László</i>)	29
Manipuláció és hitelesség a közösségi médiában (<i>Kiss-Kozma Georgina</i>).	39
Módszertan	47



Generációs konfliktusok és konszenzusok

SZÉKELY LEVENTE

Nemzedékek és a generációs feszültség érzékelése

„Amikor tizennégy éves voltam, apámat annyira tudatlannak találtam, hogy alig bírtam elviselni jelenlétét. Amikor huszonegy lettem, megdöbbenett, milyen sokat tanult hét év alatt.” – vall keserédesen Mark Twain a felnőtté válás viszontagságairól és a nemzedékek közötti konfliktusokról.

Sohasem volt unalmas vagy népszerűtlen a generációk harcáról, nemzedékek közötti feszültségről beszélni. Az a tény, hogy a különböző szocializációs térben felnövekedő nemzedékek különbözőképpen látják a világot Mannheim (1969) munkája hívta fel a figyelmet. A generációs megközelítés mára izgalmas elméleti keret, ami szélsőséges esetekben horoszkópjelleget is ölt, holott kétségtelenül nem képes univerzális magyarázóként működni. A generációs megközelítés sikerességének legfőbb oka, hogy arra a széles körben megfogalmazódó kérdésre ad választ, hogy milyenek a fiatalok (Székely, 2020). Rögtön hozzátehetjük, hogy és mennyiben különböznek az idősebbektől, van-e generációs jellegű feszültség a társadalomban?

Az utóbbi években a magyarországi tudományos diskurzust meghatározó nemzedéki narratívája az *új csendes generáció* egy konformista, bizonytalan és passzív új nemzedéket rajzolt fel (Székely, 2014). Mindeközben a generációkról szóló általános diskurzust az empirikus alapon álló tudományos igényességű kutatásokhoz képest sokkal nagyobb mértékben befolyásolták a nemzetközi és ennek másolásaként a magyarországi marketing projektek,

tudománykommunikációs és popkultúra-alapú megközelítések, illetve a politikai kampányok egyaránt. Az utóbbi években több olyan nemzetközi társadalmi hangulatváltozást figyelhattunk meg, amelyek az új nemzedéket határozott és kritikus, esetenként lázadó politikai kontúrokkal rajzolták meg. Ilyenek voltak többek között az Ok Boomer, Fridays For Future, Black Lives Matter, vagy újabban a Z Generációs forradalmak stb. Ezek ugyan relevánsak, azonban a magyarországi viszonyokra csak részben adaptálhatók és azt is megkockáztathatjuk, hogy tartós hatást a nyugati világban sem egyformán – ha egyáltalán – okoznak. Mindazonáltal a nemzedékek közötti konfliktus léte és természete vizsgálendő feladat a magyarországi viszonyok között is.

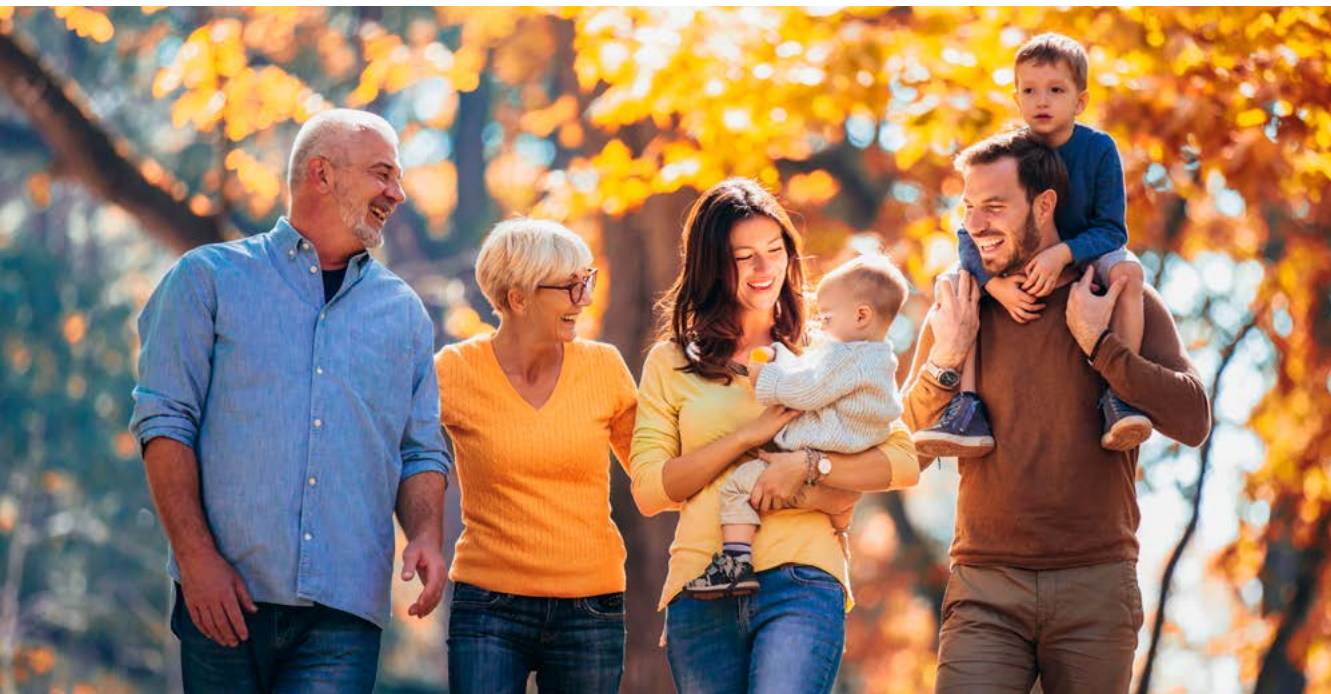
Az Ifjúságkutató Intézet által 2022 tavaszán készített reprezentatív kutatásból kiderült, hogy a magyar felnőttek általában érzékelik a generációs feszültség jelenlétét. Kétszer annyian vannak azok, akik szerint van, mint akik szerint nincs ellentét a fiatalok és az idősebbek között (41 százalék vs. 20 százalék). A maradék (38 százalék) bizonytalan, érez is ellentétet meg nem is. A kutatásból az is kiderült, hogy a generációs ellentétet másképp látják a különböző

korcsoportba tartozók: minél fiatalabba-
kat kérdezzük, annál nagyobb arányban
vannak azok, akik ellentétet érzékelnek.
Figyelemreméltó jellegzetesség, hogy
a generációs ellentétek érzékelésében
az életkori különbségeken kívül más
szociodemográfiai jellemzők szerinti
különbségek (pl. iskolai végzettség, a la-
kóhely településtípusa) nincsenek jelen
(Ifjúságkutató Intézet, 2022).

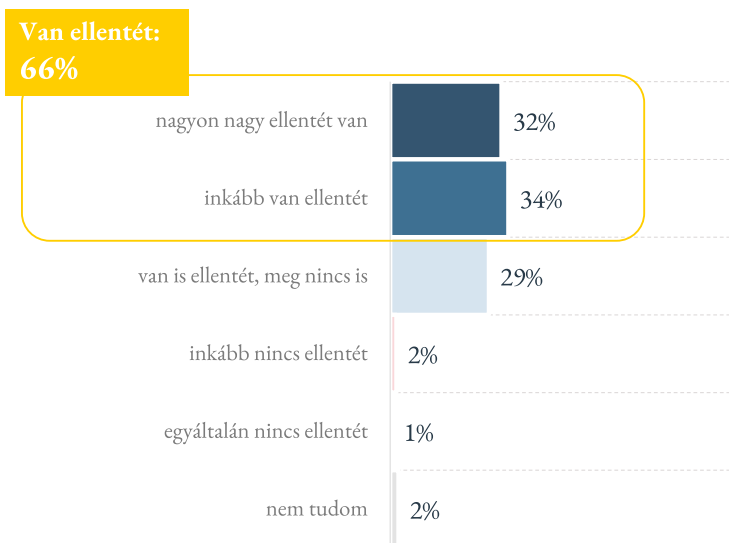
Az Ifjúságkutató Intézet friss, 2025 vé-
gén készült kutatásából láthatóvá válik,
hogy a 15–39 évesek szintén többsége
(66 százalék) érzékel ellentétet az idő-
sek és a fiatalok között. Elhanyagolható
azoknak az aránya, akik szerint nincs
ellentét (3 százalék). A legfiatalabb
15–17 éves korcsoportba tartozók, bár
jellemzően érzékelik az ellentétet, azt
kevésbé tartják nagyon nagyoknak, míg
a 35 év alattiak többi korcsoportjában
a legtöbben a „nagyon nagy ellentét”
opciót választották. Habár a két kutatás

eltérő módszertannal készült² a kérdés
azonosságá miatt a válaszok összevethet-
ők, amiből láthatóvá válik, hogy 2025-
ben magasabb az ellentétet érzékelők
aránya. A növekmény összességében
is jelentkezik, azonban a belső arányok
még érdekesebb képet mutatnak, na-
gyon nagy ellentétet 2022-ben a 18–29
évesek 14 százaléka, míg a 30–39 évesek
12 százaléka látott, míg 2025-ben harma-
duk. Hasonlóan a 2022-es eredmények-
hez a nemek között és a fővárosi-vidéki
válaszadók között nem mutat statisztikai
értelemben szignifikáns különbséget
az ellentét érzékelése. Megfigyelhető
azonban különbség az iskolai végzettség
és az anyagiak tekintetében. Jellemzően
visszafogottabb válaszok dominálnak
a diplomások és a jó anyagi körülmények
között élők csoportjait, míg az alacsony-
nyabb iskolai végzettségű és rosszabb
anyagi helyzetben élők szélsőségesebb-
ben válaszolnak.

2 A 2022-es kutatás a magyarországi 18 évesekre és idősebbekre vonatkozó reprezentatív mintával készült 1000 fő telefonos (CATI) megkérdezéssel, míg a 2025-ös kutatás online (CAWI) zajlott a 15–39 évesek körében. A módszertani különbségek tartalmi különbségeket is okoznak, jellemző például, hogy online szélsőségesebb válaszokat gyakrabban adnak megkérdezettek.



1. ábra: Ellentétek fiatalok és idősek között



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Ön szerint ma Magyarországon inkább van vagy inkább nincs ellentét a fiatalok és az idősebbek között?)

A generációs feszültség aktuális természete

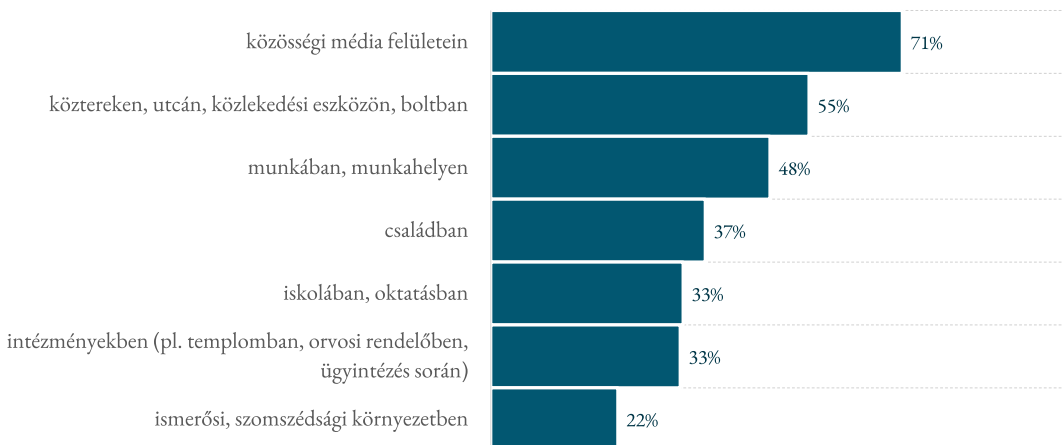
A nemzedékek közötti ellentétek különböző helyzetekben kerülhetnek felszínre és nem mindegy, hogy azt a fiatalok a közvetlen környezetükben élik át vagy áttételesen tapasztalják meg. Az Ifjúságkutató Intézet kutatásában arra a kérdésre is választ kerestünk, hogy milyen területeken erősebbek az ellentétek és mely területeken jellemző inkább a harmónia. Az eredmények alapján a közösségi média ellentéteket felerősítő jellegét emelhetjük ki, a megkérdezett 15–39 évesek közel háromnegyede (71 százalék) tapasztalta meg a közösségi média felületein a nemzedéki ellentéteket. A következő ilyen közeg az utca, ahol a többség (55 százalék) tapasztalt generációs konfliktust, mivel itt jórészt

ismeretlenekkel osztozunk a fizikai területeken. A munkahelyen már kevesebb mint minden második, a családban vagy iskolában, intézményekben nagyjából harmaduk, míg szomszédsági környezetben bő ötödük találkozott nemzedéki konfliktussal. Ha leválogatjuk a mintát azokra, akik szerint inkább van vagy éppen nagyon nagy ellentét van fiatalok és idősek között, magasabb gyakoriságot találunk minden esetben, de a sorrend lényegében változatlan marad. Habár szociodemográfiai jellemzők szerint általában nincsenek különbségek külön-külön az egyes területeken érzékelt generációs konfliktusok tekintetében, azonban az látható, hogy a nők általában több helyen tapasztaltak konfliktust

a férfiakhoz képest. Ugyancsak jelentősebb a konfliktusérzékelésük a 25 és 34 év közöttieknek és az iskolai végzettség növekedésével is növekszik

a konfliktusérzékelés – miközben, mint fentebb láttuk az ellentét érzékelése épp az iskolai végzettség emelkedésével szelődül.

2. ábra: Ellentétek megtapasztalásának helyzetei

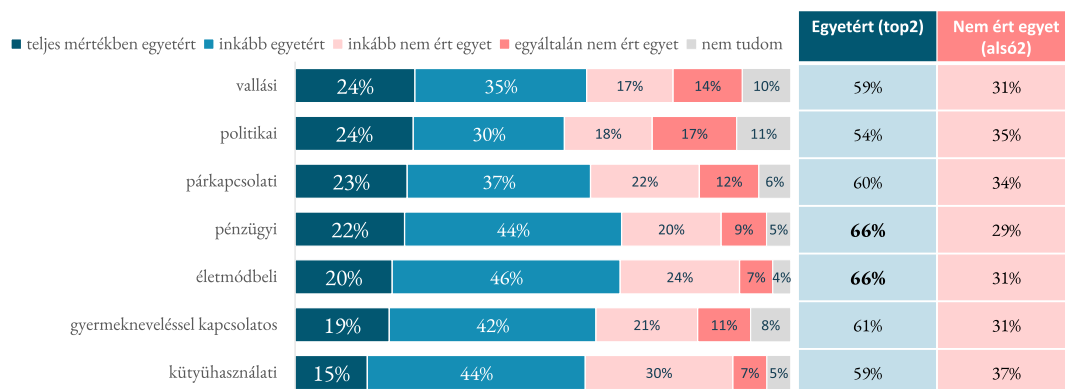


(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Milyen helyzetekben tapasztalja személyesen a nemzedékek közötti konfliktusokat?)

Izgalmas kérdés, hogy az érzékelt ellentétnek van-e politikai természete? A 2022-es választást követően az első szavazókat vizsgálva arra következtethettünk, hogy túlnyomó többségük ugyanúgy szavazott, ahogy a szülei, azaz családon belül a nemzedéki feszültség nem volt erős (Székely, 2024). A nagymintás ifjúságkutató adatsoraik konzekvensen azt mutatják, hogy a 15–29 éves magyarországi fiatalok jellemzően egyetértenek szüleikkel, akár életszemléleti, akár politikai kérdésekről legyen szó (Székely, 2021). Az Ifjúságkutató Intézet friss kutatása is azt mutatja, hogy jellemzően többen vannak, akik szüleikkel véleményharmóniában élnek, mint akik szüleiktől eltérően látják a világot. Durván háromból ketten inkább egyetértenek a szüleikkel. Leginkább a pénzügyi és az életmódbeli

kérdésekben mutatkozik meg egyetértés, míg a legnagyobb egyet nem értő tábor a kütyühasználat és a politika területén találjuk, azonban ezekben a kérdésekben is elmondható, hogy a többség (54 százalék és 59 százalék) egyetért a szüleivel. Figyelemreméltó, hogy egyik kérdés esetében sem mutatnak statisztikai értelemben szignifikáns magyarázóerőt az olyan szociodemográfiai háttérváltozók, mint a nem, a korcsoport vagy a fővárosi-vidéki lakóhely. Az iskolai végzettség szerinti megoszlás esetében elmondható, hogy a legtöbb esetben jellemzően a magasabb iskolai végzettségűek magasabb arányban értenek egyet a szüleikkel, kivételt a kütyühasználat képez, ahol a magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők kritikusabbak a szülei hozzáállásával kapcsolatban.

3. ábra: Ellentétek a családban



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Ön általában inkább egyetért(ett) vagy inkább nem ért(ett) egyet szüleivel az alábbi kérdésekben?)

A kérdőívben használt más kérdésekre adott válaszok alapján arra következtethetünk, hogy a fiatalok a fennálló ellentétekben inkább az idősebbek, mintsem a fiatalok felelősségét látják, azaz az „ezek a mai fiatalok” helyett inkább az „OK Boomer” attitűdje rajzolódik ki. A 15–39 évesek kétharmada (68 százaléka) úgy vélekedik, hogy a nyugdíjasok legfeljebb kisebb részét lehetne meggyőzni, hogy közéleti, politikai kérdésekben megváltoztassák a hozzáállásukat. Ezzel szemben véleményük szerint a fiatalok több mint fele meggyőzhető (55 százalék). Figyelemreméltó, hogy még a nagyon nagy nemzedéki ellentétet érzékelők között is többségben vannak azok, akik úgy látják a fiatalok közül szinte mindenki vagy nagyobb részük rávehető, hogy politikai kérdésekben megváltoztassa a véleményét.

Az Ifjúságkutató Intézet számai több tanulsággal bírnak. Először is a nemzedéki feszültség érzékelése, legalábbis a fiatalok

oldaláról igazolható. Másodsorban a nemzedékek közötti ellentét érzékelésének mértéke kifejezetten közegfüggő. Jellemzően a személytelenebb jellegű helyzetekben, idegenek viszonylatában erősebb, mint a fiatalok közvetlen környezetében, így a családon belül. Harmadsorban a családon belüli feszültségnek van politikai vonatkozása, bár nem feltétlenül erősebb a generációk közötti politikai ellentét a fiatalok szerint, mint más területek, például a kütyühasználat esetében. Végül negyedszer, a fiatalok saját nemzedéküket jóval meggyőzőbbnek érzik politikai, közéleti kérdések vonatkozásában, mint az idősebbeket (leginkább nagyszüleik nemzedékét). Mindezek alapján, ha azt ugyan nem is állíthatjuk, hogy politikai kérdésekben nincs nemzedéki szembenállás a magyar társadalomban, de azt az adatokra alapozva bátran kijelenthetjük, hogy a nemzedéki konfliktusok nem elsősorban politikai természetűek és nem elsősorban a családban vannak jelen.



FORRÁSOK

Ifjúságkutató Intézet (2022): Létezik generációk közötti harmónia, legalábbis az idős(ebb)ek így gondolják. Sajtóközlemény. <https://ifjusagkutatoiintezet.hu/sajtokozlemeny/letezik-generaciok-kozotti-harmonia-legalabbis-az-idos-ebb-ek-igy-gondoljak>

Mannheim, K. (1969): A nemzedéki probléma. In Huszár, T. – Sükösd, M. (szerk.): Ifjúság-szociológia. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 31–67.

Székely, L. (2024): Az első voks – az első szavazók választói magatartása. In: Papházi, V. – Oross, D. – Szabó, A. /szerk./: Csendes? Mozgalmi? Miként jellemezhető a magyar ifjúság a 21. században. Nemzeti Ifjúsági Tanács

Szövetség, Budapest, 151–168. <https://yzfolyoirat.hu/index.php/yz/libraryFiles/downloadPublic/7>

Székely, L. (2021): A járvány nemzedéke – magyar ifjúság a koronavírus-járvány idején. (in: Székely, L. /szerk./: Magyar fiatalok a koronavírus-járvány idején. Tanulmánykötet a Magyar Ifjúság Kutatás 2020 eredményeiről. Enigma2001, 9-31. ISBN: 978-615-81136-3-2)

Székely, L. (2020): A generációs elméletek értelméről. Szociológiai Szemle, 30(1), 107-114. https://szociologia.hu/uploads/documents/107_114_oldal.pdf

Székely, L. (2014): Az új csendes generáció. (in: Nagy, Á. – Székely, L. /szerk./: Másodkézből – Magyar Ifjúság 2012. ISZT Alapítvány-Kutatópont. 9-28.)



Vezetői képességek és biztonságérzet

TARDI ROLAND

Milyen vezetőket szeretnének a magyar fiatalok?

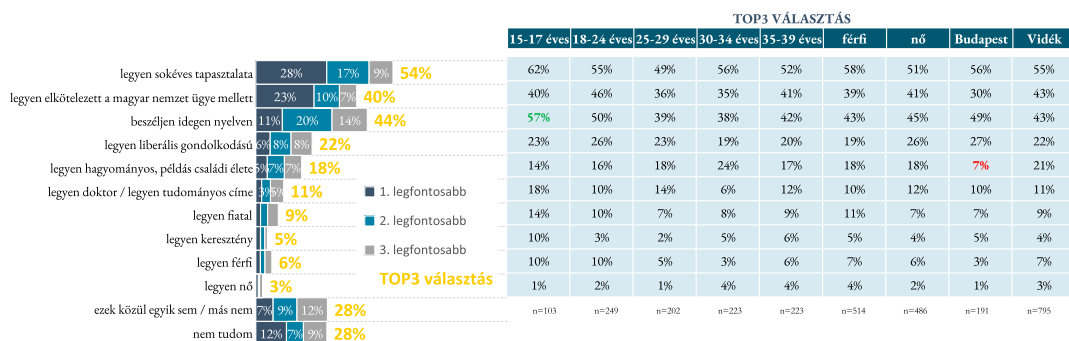
A 2026-os év választási év hazánkban, amely meghatározó a fiatalok előmenetelével kapcsolatban (Székely – Kiss-Kozma, 2024). E mellett kifejezetten fontos annak megismerése, milyen vezetői képességekkel rendelkező személyeket látnak a fiatalok szívesen fontos pozíciókban. Az Ifjúságkutató Intézet kutatásából kiderült, hogy a magyar fiatalok vezetőeszményét összességében a gyakorlati kompetencia és a nemzeti szuverenitás melletti elkötelezettség kettőse határozza meg. A témában releváns szakirodalommal ezen eredményünk egybecseng, hiszen azok elsőként a kompetenciát jelölik meg, mint legfontosabb vezetői jellemvonást (Willis et al., 2021; Badman et al., 2022).

A kompetencián a szakirodalom alapján érthetjük a tapasztalatot, a dolgok elintézésére való képességet valamint a hatékonyságot is, amelyeket a kompetencia mércéiként is aposztrofálhatunk, hiszen a felsoroltakban vagy jól vagy rosszul is lehet teljesíteni (Valgarðsson et al., 2024) és végső soron ezáltal lehet a kompetencia meglétét vagy hiányát megítélni. Az Ifjúságkutató Intézet kutatásában a megkérdezettek többsége (54 százalék) a sokéves tapasztalatot tartja a legfontosabb alkalmassági kritériumnak, ami a professzionális, meritokratikus értékeken alapuló vezetés iránti igényt tükrözi (Gherghina – Tap, 2020). Beszédes eredmény, hogy a nemzeti ügy iránti elkötelezettség előtérbe helyezése (40 százalék) messze megelőzi a fősodratú liberális gondolkodásmódot (22 százalék), jelezve a hazai ifjúság értékrendbeli eltolódását a globális ideológiáktól a nemzetállami gondolkodási keretek felé. A prioritások sorrendjében a nemzeti elkötelezettség elsődleges fontossága (23 százalék) több mint kétszerese az idegennyelv-tudásénak (11 százalék),

ami azt mutatja meg, hogy a közösség iránti lojalitás előbbre való értéként jelenig meg a technokrata készségeknél.

A vidéki fiatalok körében tapasztalható kiemelkedő igény a nemzeti elkötelezettségre (43 százalék) kontrasztban áll a fővárosban élő fiatalok általi adatokkal (30 százalék), megmutatva a fiatalok politikai fejlődésének eltérő útjait (Tóth – Radnai, 2025). A hagyományos, családi életvitel, mint vezetői erény szintén jelentősebb tényező a vidéken élő fiatalok körében (21 százalék), mint Budapesten (7 százalék). Az adatok alapján a tudományos fokozatok (11 százalék) vagy az identitáspolitikai szempontok (például nem, vallás) marginálisak a kézzelfogható tapasztalathoz és a nemzethez való hűséghez képest. Ez a „szuverenista vezetői karakter” iránti vágy logikus folyamánya az uniós intézményekbe vetett bizalom korábban tapasztalt eróziójának (Devine et al., 2023). Összességében megállapítható, hogy a magyar fiatalok többsége a technokrata politikusok helyett a nemzeti érdekeket képviselő, tapasztalt vezetőkben látja a jövő stabilitásának zálogát.

1. ábra: Legfőbb tulajdonságok vezetői pozícióhoz



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Milyen tulajdonságok tesznek valakit a legalkalmasabbá arra, hogy felelős pozícióban dolgozzon? / Válassza ki a második harmadik legfontosabbat!)

Biztonságérzet és annak javítása

Ahogy Abraham Maslow „Az emberi motiváció elmélete” című 1943-as nagyívű munkájában megjelenítette a „Maslow-piramisként” elhíresült emberi szükségleteket összefoglaló modelljét, a tudományos diskurzus egyértelműen kimutatta, hogy a biztonságérzet az egyik legfontosabb eleme a kiegyensúlyozott emberi létezésnek és a társadalmi stabilitásnak. Maslow rendszerében a biztonság iránti igény közvetlenül a fiziológiai szükségletek után következik, és olyan tényezőket foglal magában, mint a fizikai védelem, a pénzügyi stabilitás, az egészség megőrzése, valamint a kiszámíthatóság és a rend iránti vágy (Maslow, 1943). A témában releváns akadémiai diskurzus intenzíven foglalkozott a témával (Bar-Tal – Jacobson, 1998; Brady et al., 2019) valamint arra is bizonyítékot találtak, hogy a biztonságérzet képes befolyásolni a politikai attitűdöket és a vezetők megítélését, politikai

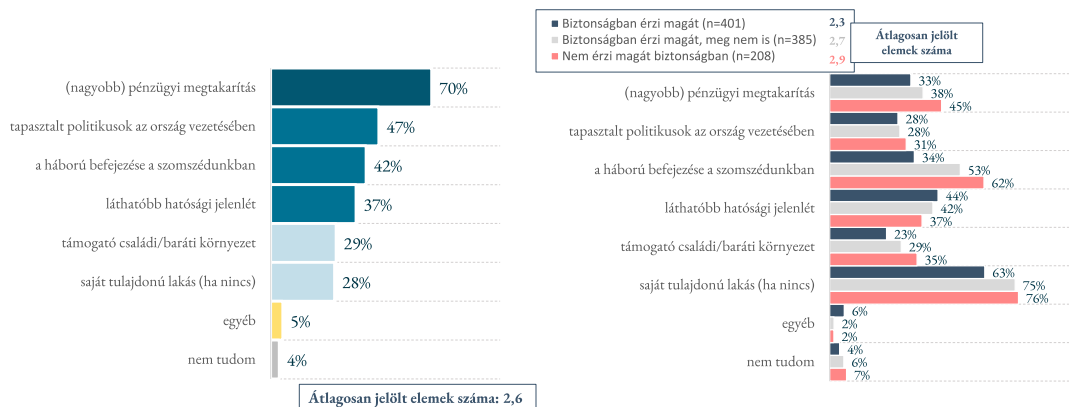
preferenciáik alakítását (Gillath – Hart, 2010), ez végső soron a kormányzati stabilitásra ható tényezőként is megjelenhet (Dúró et al., 2022). Az Ifjúságkutató Intézet kutatásában a válaszadók leginkább a privát szférájukban, tehát saját otthonukban érzik magukat biztonságban (86 százalék, átlag: 4,51), míg a közvetlen környezetükben, ahol a mindennapjaikat élik, tehát a települések és munkahelyek vagy iskolák esetében ez az arány 68 százalékot mutat. Jelentős törésvonal figyelhető meg a makroszintű környezet megítélésében a 15-17 éves korosztályban: a megkérdezettek 52 százaléka Magyarországon érzi magát biztonságban és kevésbé az Európai Unió országaiban. Ennek háttere természetesen összetett, de fontos megemlíteni, hogy hazánk a 204 országból a 37. helyen áll a bűnözési statisztikában (Losonci, 2025), ezzel előkelő helyet foglal el, hiszen az EU egyik legbiztonságosabb országa

Lengyelország és Csehország mellett (Eurostat 2025). A digitális tér bizonyul a legkevésbé biztonságos közegnek, különösen a közösségi média felületei, ahol a pozitív visszajelzések aránya mindössze 37 százalék. A demográfiai bontás még markánsabb különbségeket mutat a nemek tekintetében, ugyanis a férfiak minden vizsgált kategóriában magabiztosabbak, a válaszadók közel fele Magyarországon érzi magát nagyobb biztonságban. Az életkori kohorszokat vizsgálva a legfiatalabbak, 15–17 évesek körében a legmagasabb minden kategóriában a biztonságérzet, amely az életkor előrehaladtával – különösen az online aktivitás figyelembevételével – csökkenő tendenciát mutat. A lakóhely szerinti bontás rávilágít, hogy a budapesti fiatalok szignifikánsan nagyobb biztonságban érzik magukat az Európai Unióban (58 százalék) és az online térben, mint a vidéki fiatalok. Érdemes kiemelni, hogy a makroszintek és a virtuális terek esetében a válaszadók jelentős hányada (30–39 százalék) semleges választ adott, ami a kérdéskör ambivalens megítélésére utal. A legalacsonyabb átlagértéket (3,11) a közösségi média használata kapta, ami a digitális fenyegetettség fokozott tudatosságát tükrözi. Összegzésképpen megállapítható, hogy a magyar ifjúság biztonságérzete lokálisan stabil, azonban a rendszerszintű és digitális kontextusokban jelentős deficit mutatkozik, amelyet a nemi és lakóhelyi különbségek tovább rétegeznek.

A magyar ifjúság biztonságérzete a nemzeti szuverenitás talaján áll, hiszen míg saját otthonukban 86 százalék érzi magát védetten, addig az Európai Unió keretei között ez az arány mindössze 42 százalékra zuhan. Ez a jelentős különbség

arra utal, hogy a szupranacionális intézmények képtelenek megadni azt a stabilitást, amelyet a közvetlen környezet biztosít, sőt, a vidéki lakosság körében az EU-s biztonságérzet még az országos átlag alatti, mindössze 38 százalék. A biztonságérzet növelésének kulcsa nem az integráció mélyítésében, hanem a gazdasági önrendelkezésben rejlik, mivel a válaszadók 70 százaléka a pénzügyi megtakarításokat jelölte meg elsődleges tényezőként. Emellett a fiatalok 47 százaléka szerint a tapasztalt politikai vezetés jelentene valódi garanciát, ami a hatékony nemzetállami cselekvőképesség iránti igényt tükrözi. Különösen beszédes, hogy a szubjektív biztonságukat féltők 62 százaléka a szomszédos háború lezárásától várna javulást, amely válasz az uniós békepolitika és válságkezelés elégtelenségére. A budapesti lakosság (58 százalék) és a vidék (38 százalék) közötti éles véleménykülönbség áll fenn az EU-ban tapasztalt biztonsági percepciók kapcsán. A digitális tér és a közösségi média használata során kirívóan alacsony mértékben érzik magukat biztonságban a válaszadók (3,11-es átlag). A férfiak (50 százalék) és a nők (34 százalék) közötti jelentős biztonság-percepciók különbség az EU-ban tovább mélyíti a kétségeket az uniós védelmi mechanizmusok hatékonyságát illetően. A láthatóbb hatósági jelenlét iránti 37 százalékos igény pedig a rend és a közbiztonság nemzeti kereteinek megerősítését jelenti, valamint mutatja a fiatalok rendpárti attitűdjét (Sheeran et al., 2023). Összességében az adatok azt igazolják, hogy a valódi biztonságot a pénzügyi függetlenség, a kompetens nemzeti kormányzás és a lokális közösség jelenti.

2. ábra: A biztonságérzet legvágyottabb faktora



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Az alábbiak közül mi segítené azt, hogy Ön nagyobb biztonságban érezze magát Magyarországon? / Mennyire érzi magát biztonságban Magyarországon?)

Társadalmi csoportokra jutó figyelem

A kutatási adatok rávilágítanak arra a rendszerszintű bizonytalanságra, amely az Európai Unió szociális szerepvállalását övezi: a válaszadók közel negyede (23 százalék) egyáltalán nem tudja megítélni, mely csoportok részesülnek a legkevesebb figyelemben az EU részéről, ami több mint duplája a magyar állammal szembeni bizonytalanságnak (10 százalék). Fontos megjegyezni, hogy a szakirodalom szerint a jóindulat és a törődés olyan fontos jellemvonások, amely a biztonságérzetet közvetlenül befolyásolják (Dzordzormenyoh, 2024; Naughton et al., 2024). Bár az EU és a magyar állam tekintetében is a szegényeket tartják a leginkább elhanyagolt csoportnak, az EU esetében ez a percepció alacsonyabb (22 százalék), ami nem a hatékonyságot, hanem

az elvontabb, a mindennapi megélhetéstől távolabb eső EU-s döntéshozatal irányába támasztott bizonytalanságot tükrözi (Weinberg, 2023). Különösen kritikus pont a külhoni magyarok helyzete, akiket a megkérdezett fiatalok szerint az Európai Unió lényegesen jobban elhanyagol (8 százalék), mint a magyar állam (3 százalék). A legfiatalabbak (15–17 évesek) körében ez a kritika még hangsúlyosabb, náluk a külhoni magyarok elhanyagoltsága az uniós szinten eléri a 17 százalékot, ami a nemzeti sorsközösség iránti fokozott érzékenységüket mutatja. Az adatok alapján a magyar állam felelőssége egyértelműen konkrétabb és számonkérhetőbb a lakosság számára, míg az EU szociális dimenziója egyfajta „távoli és megfoghatatlan” entitásként jelenik meg. A vidéki fiatalok körében

tapasztalható magas bizonytalansági mutatók tovább erősítik azt az érzetet, hogy az uniós kohéziós és szociális politika nem ér el a társadalom szélesebb rétegeihez. Az Ifjúságkutató Intézet kutatásából egyértelműen kiderült, hogy

a magyar ifjúság a szociális biztonság letéteményesét továbbra is a nemzetállami keretekben látja, miközben az uniós intézményrendszert a társadalmi valóságtól elidegenedett, átláthatatlan struktúraként érzékeli.

3. ábra: A legkevesebb állami figyelmet, támogatást kapók

	15-17 éves	18-24 éves	25-29 éves	30-34 éves	35-39 éves	férfi	nő	Buda-pest	Vidék	alap-fokú	közép-fokú	felső-fokú
szegények	22%	25%	30%	36%	30%	33%	26%	28%	29%	29%	32%	25%
fiatalok	9%	9%	11%	8%	6%	10%	9%	10%	9%	9%	9%	10%
gyerekek	9%	4%	9%	12%	10%	8%	11%	5%	10%	10%	10%	7%
szexuális kisebbségek	9%	13%	9%	8%	9%	9%	8%	16%	7%	6%	8%	14%
mentális betegek	6%	11%	10%	8%	6%	6%	11%	12%	8%	5%	9%	14%
fogyatékossgal élők	8%	4%	8%	7%	14%	8%	8%	7%	9%	8%	7%	11%
nők	8%	5%	5%	3%	3%	3%	6%	3%	5%	5%	5%	3%
roma kisebbség	4%	6%	6%	3%	4%	3%	5%	3%	5%	8%	2%	1%
külhoni magyarok	3%	0%	5%	2%	3%	2%	3%	2%	3%	3%	3%	3%
bevándorlók	3%	6%	3%	1%	2%	4%	1%	3%	3%	3%	2%	2%
nyugdíjasok	2%	2%	2%	2%	4%	3%	2%	2%	3%	3%	2%	1%
nem tudom	15%	10%	8%	8%	13%	11%	10%	9%	11%	10%	11%	9%
	n=103	n=249	n=202	n=223	n=223	n=514	n=486	n=191	n=792	n=393	n=384	n=223

(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Az Ön véleménye szerint melyik társadalmi csoport kapja a legkevesebb figyelmet vagy támogatást a magyar államtól?)

A kutatás alapján a magyar fiatalok vezetőeszményét a gyakorlati kompetencia és a nemzeti szuverenitás melletti elkötelezettség határozza meg. Az ifjúság körében tapasztalható értékrendbeli eltolódás a tapasztalt, nemzeti érdekeket képviselő vezetőket helyezi előtérbe a globális ideológiákkal és technokrata politikusokkal szemben. A biztonságérzet tekintetében erős lokális kötődés figyelhető meg, mivel a fiatalok a nemzetállami

keretekben látják a stabilitás alapját, miközben az uniós és digitális tereket egyaránt bizonytalanabbnak érzékelik. Az eredmények rávilágítanak, hogy a szociális biztonság elsődleges letéteményese a szemükben a magyar állam, míg a nemzetközi intézményrendszert a társadalmi valóságtól elidegenedett struktúrájának tartják. A valódi biztóságot a fiatalok számára a gazdasági önrendelkezés és a kompetens nemzeti kormányzás jelenti.





FORRÁSOK

- Badman, R. P., Wang, A. X., Skrodzki, M., Cho, H.-C., Aguilar-Lleyda, D., Shiono, N., Yoo, S. B. M., Chiang, Y.-S., & Akaishi, R. (2022): Trust in Institutions, Not in Political Leaders, Determines Compliance in COVID-19 Prevention Measures within Societies across the Globe. *Behavioral Sciences*, 12(6), 170. Crossref. <https://doi.org/10.3390/bs12060170>
- Bar-Tal, D., & Jacobson, D. (1998): A Psychological Perspective on Security. *Applied Psychology*, 47(1), 59–71. <https://doi.org/10.1111/j.1464-0597.1998.tb00013.x>
- Brady, W. J., Wills, J. A., Burkart, D., Jost, J. T., & Van Bavel, J. J. (2019): An ideological asymmetry in the diffusion of moralized content on social media among political leaders. *Journal of Experimental Psychology: General*, 148(10), 1802–1813. <https://doi.org/10.1037/xge0000532>
- Devine, D., Valgarðsson, V., Smith, J., Jennings, W., Scotto di Vettimo, M., Bunting, H., & McKay, L. (2023): Political trust in the first year of the COVID-19 pandemic: A meta-analysis of 67 studies. *Journal of European Public Policy*, 31(3), 657–679. Crossref. <https://doi.org/10.1080/13501763.2023.2169741>
- Dúró, J., Bókay, D., & Janik, S. (2022): Kormányzati stabilitásra ható tényezők a visegrádi országokban. *SZÁZADVÉG*, (1), 171–196.
- Dzordzormenyoh, M. K. (2024): Why should we trust our public leaders in Africa? A comparative analysis between 2019 and 2021. *International Journal of Public Leadership*, 20(2), 109–131. Crossref. <https://doi.org/10.1108/ijpl-09-2023-0071>
- Eurostat (2025): Crime statistics - Statistics Explained.
- Gherghina, S., & Tap, P. (2020): First-time voters and honest political leaders: Evidence from the 2019 presidential election in Romania. *East European Politics*, 37(3), 496–513. Crossref. <https://doi.org/10.1080/17457289.2021.1924737>
- Gillath, O., & Hart, J. (2010): The effects of psychological security and insecurity on political attitudes and leadership preferences. *European Journal of Social Psychology*, 40(1), 122–134. <https://doi.org/10.1002/ejsp.614>
- Maslow, A. H. (1943): A theory of human motivation. *Psychological review*, 50(4), 370.
- Naughton, B., O’Shea, D., van der Werff, L., & Buckley, F. (2024): Influencing a nation: How a leader’s interpersonal emotion regulation influences citizen compliance via trust and emotions during a global pandemic. *Emotion*, 24(1), 196–212. Crossref. <https://doi.org/10.1037/emo0001262>
- Sheeran, A. M., Freiburger, T. L., & Knoche, V. A. (2023): Improving Youths’ Perceptions of Law Enforcement: Results From an Experimental Design in Two Cities. *Crime & Delinquency*, 69(9), 1614–1642. <https://doi.org/10.1177/00111287221074943>
- Székely, L., & Kiss-Kozma, G. (2025): HOT5 – Legfontosabbak a 2024-es évben. In *Ifjúság ’24* (pp. 5–7).
- Tóth, B. L., & Radnai, F. (2025): Nemzetközi környezet. In *Ifjúság ’24* (pp. 9–13).
- Valgarðsson, V., Jennings, W., Stoker, G., McKay, L., Devine, D., & Clarke, N. (2024): The Good Politician: Competence, Integrity and Authenticity in Seven Democracies. *Political Studies*, 73(2), 631–656. Crossref. <https://doi.org/10.1177/00323217241261180>
- Weinberg, J. (2023): Building Trust in Political Office: Testing the Efficacy of Political Contact and Authentic Communication. *Political Studies*, 72(4), 1288–1312. Crossref. <https://doi.org/10.1177/00323217231185706>
- Willis, H., Smith, J. C., & Devine, D. (2021): Care to trust? Gender and trust in leaders during the Coronavirus pandemic. *Journal of Elections, Public Opinion and Parties*, 31(sup1), 232–244. Crossref. <https://doi.org/10.1080/17457289.2021.1924737>



Lesz, ami lesz?
A magyar fiatalok
jelene és jövőképe

TÓTH MIKLÓS BÁLINT

A hazai ifjúság látásmódját alapvetően meghatározza a korunkra jellemző válságtudat és bizonytalanságérzet, s mindez értelemszerűen formálja a holnapról alkotott elgondolásait is. A fiatal nemzedék anyagi helyzetének és lakhatási preferenciáinak bemutatása után az elemzés arra vállalkozik, hogy ismertesse és értelmezze a 15–39 közti korosztály jövőképét feltáró kutatás eredményeit.

Az elmúlt esztendőök egymást követő válsághullámai (mindenekelőtt a koronavírus-járvány, az orosz-ukrán háború és az energiakrízis) társadalmi szinten aláásták a jövő kiszámíthatóságába vetett hitet, ezzel együtt nagymértékben átrendezték és bizonytalanná tették az egyének saját sorsukkal kapcsolatos reményeit. A közel- és közép távú jövő beláthatóságával kapcsolatos nehézségek különösen nagy jelentőséggel bírnak a fiatalok perspektívájából, hiszen ebben a – sok tekintetben átmenetinek nevezhető – életszakaszban felértékelődik

a tervezhetőség kérdése. A polikrízis és a megváltozott társadalmi-politikai körülmények fényében kiváltképp érdemes figyelmet fordítani arra, hogy az ifjúság tagjai milyen várakozásokkal fordulnak a jövő irányába, hiszen az ezzel kapcsolatos elképzeléseik számottevően befolyásolhatják felfogásukat és magatartásukat (Ferreira – Almeida, 2023).

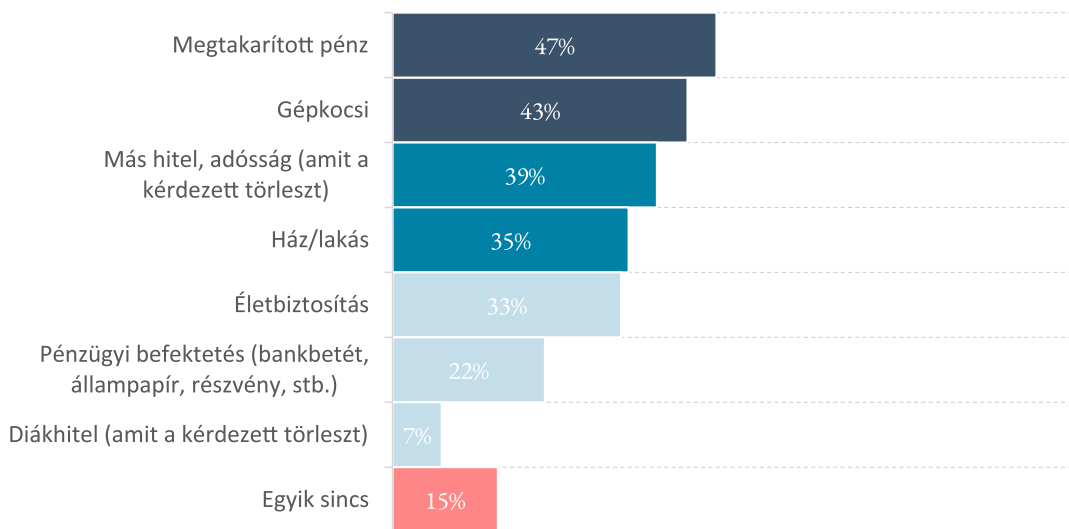
Az Ifjúságkutató Intézet felmérése alapján átfogó képet kaphatunk a magyar fiatalok anyagi viszonyairól és – ettől aligha függetlenül – jövőképéről. A kutatás eredményei szerint a válaszadók



közel fele, egészen pontosan 47 százaléka számolhat (közelebről meg nem nevezett értékű) megtakarított pénzzel (1. ábra). Az érintettek jövőbeli pénzügyi lehetőségei szempontjából fontos információ, hogy minden harmadik fiatal rendelkezik érvényes életbiztosítással, 22 százalékuknak pedig van valamiféle befektetése (pl. bankbetétje, állampapírja vagy részvénye). A megkérdezettek 43 százaléka vallotta magát gépkocsi-tulajdonosnak, míg a kutatásban résztvevők

35 százaléka számolt be arról, hogy van birtokában ház vagy lakás. Az érintettek anyagi mozgásterét azonban szűkíti, hogy 7 százalékuk vett fel saját maga által jelenleg is törlesztett diákhitelt. Ennél jóval nagyobb arányban, tízből négy válaszadó mondta, hogy van másféle hitele vagy adóssága. Megemlítenéd végül, hogy a felmérésben közreműködők 15 százaléka a fenti vagyontárgyak egyikét sem tudhatja magáénak, de nincs kölcsön-visszafizetési kötelezettsége sem.

1. ábra: Saját tulajdonú vagyontárgyak és adósságok



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Van-e Önnek saját (tulajdonban) ...?)

A fiatalokat hatványozottan érintő lakhatási problémákra (Kocsis, 2022) az utóbbi időben a közéleti diskurzusban is fokozott figyelem irányul. A lakásügy kormányzati prioritásként kezelését jelzi az Otthon Start Program elindítása és a közszolgálatban dolgozókat célzó otthontámogatási program meghirdetése is. A kiemelt társadalmi és szakpolitikai érdeklődéssel

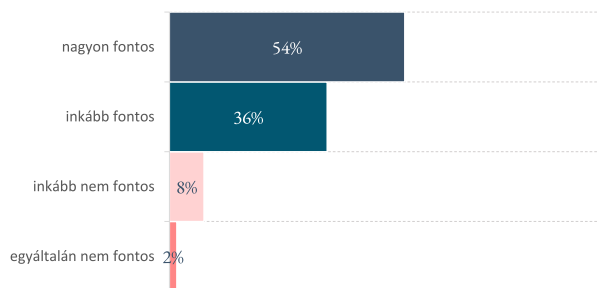
összefüggésben izgalmas adatokat szolgáltatott a saját tulajdonú lakóingatlan birtoklásának jelentőségét firtató kérdés. Eszerint a kérdőívet kitöltők túlnyomó többsége (90 százaléka) számára inkább fontos vagy nagyon fontos, hogy az általa birtokolt lakásban éljen, s csupán minden tizedik megkérdezett felelte azt, hogy neki inkább nem, vagy egyáltalán nem számít,



hogy saját ingatlanja legyen (2. ábra). Érdeemes kiemelni, hogy a legfőbb szocio-demográfiai mutatók (korcsoport, nem, településtípus, iskolai végzettség) mentén

nem mutatható ki számottevő különbség a kérdés megítélését illetően, vagyis az ifjúság álláspontja e témában egységesnek tekinthető.

2. ábra: Saját tulajdonú lakás fontossága



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok, akik nem rendelkeznek saját lakással / Kérdés: Mennyire tartja fontosnak, hogy (a felnőtt életében) saját tulajdonú háza/lakása legyen?)

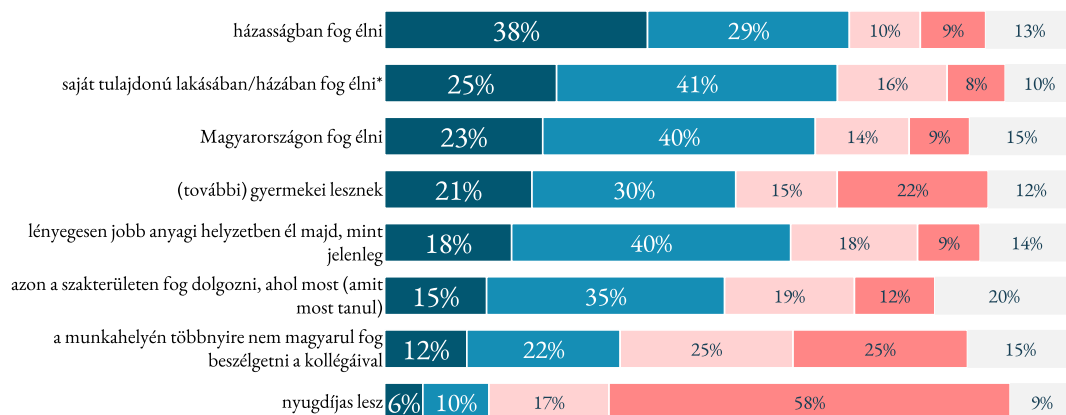
Joggal feltételezhető, hogy a magyarok ezzel kapcsolatos preferenciái kapcsolatban állnak a hazai lakáspiac hangsúlyosan tulajdonlasközpontú jellegével (RE/MAX Europe, 2025, 6), ám további vizsgálódás szükséges annak feltárásához, hogy vajon inkább a társadalmi igények okozzák-e a saját tulajdon dominanciáját, vagy az önkormányzati/állami bérlakásállomány szűkössége és az alternatív lakásszervezési modellek hiánya kondicionálja erre a szereplőket (Jelinek – Pósfai, 2020, 106-107).

Szintén figyelemreméltó válaszok születtek a jövőkép sarokpontjaira vonatkozó kérdésekre. Az eredmények arról árulkodnak, hogy a fiatal nemzedék

java része (67 százaléka) például arra számít, hogy 2050-ben házas lesz: 38 százalékuk teljes mértékben, 29 százalékuk pedig inkább valószínűnek látja ezt a forgatókönyvet, s csupán minden ötödik megkérdezett vélekedik úgy, hogy aligha fog tradicionális párkapcsolati formában élni negyedszázad múlva (3. ábra). Érdekes, hogy az ifjúság kétharmadának várakozása az, hogy ekkor (már) saját tulajdonú lakóingatlan fog rendelkezni. Ez az adat azt sugallja, hogy a lakhatási viszonyokkal európai összevetésben legkevésbé elégedett magyar társadalom (RE/MAX Europe, 2025, 6) fiatal tagjai a lakáshoz jutás kérdéséről kifejezetten optimistán látják jövőjüket.

3. ábra: 2050-es jövőkép, várankozások és valószínűségeik

■ Teljes mértékben valószínű ■ Inkább valószínű ■ Inkább nem valószínű ■ Egyáltalán nem valószínű ■ nem tudom



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Mennyire tartja valószínűnek, hogy az alábbiakat eléri vagy bekövetkezik 2050-re?)

Hasonló nagyságrendben vannak azok (63 százalék), akik teljes mértékben vagy inkább azt gondolják, hogy Magyarországon lesz az otthonuk, s a kérdőívet kitöltőknek csak valamivel több, mint 20 százaléka véli úgy, hogy feltehetőleg nem itt fog élni. A korosztály pénzügyi

elképzeléseivel kapcsolatban fontos, hogy a felmérésben résztvevők 58 százaléka feltételezése szerint két és fél évtized elteltével a jelenleginél lényegesen jobb helyzetben fog élni. Ennél kevesebben vannak ugyan, akik arra számítanak, hogy (további) gyermekük vagy



gyermekeik születnek majd, ám ők így is a megkérdezettek abszolút többségét alkotják (51 százalék). Említésre méltó azonban, hogy a kitöltők 22 százaléka egyáltalán nem tartja valószínűnek, hogy (újabb) utóda szülessen, ami azt jelenti, hogy a jövőre vonatkozó generációs vélekedések ebben a kérdésben erősen széttartóak.

A kompetenciaigények gyors változása és a fiatal nemzedék szüleikétől eltérő munkavállalási preferenciái (Ifjúságkutató Intézet, 2025) tükrében kiemelt jelentősége van annak, hogy a korosztályhoz tartozók milyen lehetséges karrierutakat látnak maguk előtt. A kutatásban résztvevők pontosan felelték meg, hogy feltehetőleg a jelenlegi munkájához vagy tanulmányaihoz kapcsolódó szakterületen fog dolgozni, a megkérdezettek majdnem harmada ellenben azon a véleményen van, hogy más munkakörben fog majd elhelyezkedni. Tanulságos, hogy ennél a kérdésnél volt a legmagasabb a „nem tudom” opciót választók aránya: a kitöltők 20 százaléka felelt ekképpen.

A mindinkább nemzetközivé váló munkaerőpiac sajátosságait jelzi, hogy a fiatalok több mint harmada (34 százalékuk) szerint majdani munkahelyükön többnyire nem az anyanyelvükön fognak beszélgetni kollégáikkal. Igaz, a korosztály fele azon a véleményen van, hogy 25 év múlva előreláthatólag olyan közegben fog dolgozni, ahol a domináns nyelv a magyar lesz. A vizsgált csoport életkori jellegzetességeit tekintve érthető, hogy háromnegyedük teljes mértékben vagy inkább valószínűtlennek tartja, hogy 2050-ben nyugdíjasként fog élni. Közel 15 százalékuk viszont az évszázad közepén már nem tervez gazdaságilag aktív lenni, s arányuk meglepő módon a legfiatalabbak körében, a 15–17 és a 18–24 közötti korcsoportban sem alacsonyabb.

A fenti eredmények azt mutatják, hogy a jelen korunkat övező társadalmi-gazdasági bizonytalanság dacára a magyar fiatalok nem csupán mernek tervezni, hanem számottevő hányaduk a sorsuk egyes sarokpontjait (pl. az anyagi helyzetük vagy a lakáshoz jutás kérdését) illetően alapvetően optimistán várja a jövőt.

FORRÁSOK

- Ferreira, V. S. – Almeida, A. N. d. (2023): Re-Envisioning Youth Studies in Times of Global Risks: an Introduction. *Youth and Globalization*, 5(1), 1-13. <https://doi.org/10.1163/25895745-05010001>. https://brill.com/view/journals/yogo/5/1/article-p1_001.xml?ebody=Article%20details, letöltés: 2026. 02. 01.
- Ifjúságkutató Intézet (2025): Legyen izgalmas és változatos – ilyen munkára vágnak a magyar 15–39 évesek. <https://ifjusagkutatoiintezet.hu/sajtokozlemenylegyen-izgalmas-es-valtozatos-ilyen-munkara-vagnak-a-magyar-15-39-evesek>, letöltés: 2026. 02. 01.

- Jelinek Cs. – Pósfai Zs. (2020): Közösségi lakhatás: Bérleti lakásszövetkezetek Magyarországon; *Fordulat*, 2020/1, 102–118.
- Kocsis J. B. (2022): A magyarországi fiatalok nyolcadik legégetőbb problémája: lakáshoz jutás, lakásproblémák; In: Pillók Péter – Székely Levente (szerk.): *Kívánj tized! A magyarországi fiatalok nemzedéki önreflexiója és jövőképe*. Nemzeti Ifjúsági Tanács Szövetség, Budapest. 157–174.
- RE/MAX Europe. (2025): *European Housing Trend Report*. <https://www.politico.eu/wp-content/uploads/2025/11/19/Housing-Trend-Report-2025.pdf>, letöltés: 2026. 02. 01.

**Görgetett
valóság(ok):
politikai
tartalomfogyasztás
a közösségi
médiában**

TÓTH BÁLINT LÁSZLÓ

Az erkölcsi értékrendszer és politikai attitűd döntően fiatal korban alakul ki, majd a kor előrehaladtával stabilizálódik. A fiatalokat formáló társadalmi hatások ezért hosszú távon meghatározzák a politikai magatartást (Fisher et al., 2018:429). Az ifjúság talán kevésbé rendelkezik kiérlelt koncepciókkal a közügyek vonatkozásában, ami azonban nem jelenti azt, hogy ők ne lennének képesek politikai véleményeiket és pártkötődéseiket kifejezni. Itt jön képbe az egyik legfontosabb tényező a mai modern politikai infokommunikációs térben: a közösségi platformok használata.

A mai magyar fiatalok 80 százaléka fogyaszt online közéleti tartalmakat; egyharmaduk napi, egyötödük pedig heti rendszerességgel. Az ilyen üzenetek iránti igény jellemzően a kor előrehaladtával növekszik. Ugyanakkor, az ifjak demokratikus elköteleződésének alapfeltétele, hogy a közügyek követését és alakítását érzelmi pozitívnak és hasznosnak érzékeljék. Kulcsszerepet játszik

tehát a politikai hatékonyságba vetett hit és a közélet iránti személyes érdeklődés mértéke. A szavazópolgárok belső indíttatásai (például az identitás, család, társas kapcsolatok, morál, vallás) és demokratikus tapasztalatai (választások, politikai tartalmak fogyasztása, közéleti viták folytatása stb.) kölcsönösen erősítik egymást a politikai önazonosság alakításában (Levy – Akiva, 2019).

1. ábra: Közéleti, politikai online tartalomfogyasztás

		15-17 éves	18-24 éves	25-29 éves	30-34 éves	35-39 éves	férfi	nő	Budapest	Vidék	
80% szokott közéleti, politikai tartalmat fogyasztani online	legalább naponta egyszer	31%	22%	30%	29%	35%	36%	43%	20%	41%	29%
	legalább hetente egyszer	24%	21%	23%	28%	24%	24%	24%	24%	27%	24%
	legalább havonta egyszer	9%	6%	8%	9%	9%	10%	9%	9%	9%	9%
	ritkábban, mint havonta	15%	18%	12%	9%	13%	24%	9%	21%	8%	17%
	szinte soha	19%	30%	24%	22%	17%	6%	15%	23%	14%	19%
	nem tudom	2%	4%	2%	3%	2%	0%	1%	3%	0%	2%
		n=103	n=249	n=202	n=223	n=223	n=514	n=486	n=191	n=795	

(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Milyen gyakran szokott Ön közélettel, politikával kapcsolatos online tartalmakat fogyasztani?)

Ami a fiatalság érzelmi kötődéseit illeti, a közéleti tájékozódásukkal kapcsolatban lényeges áttekinteni a különböző tartalomtípusok népszerűségét a köreikben. Egyértelműen a rövid videók és a szöveges tartalmak a legnépszerűbbek

az esetükben. Az előbbieket különösen nézettek a fiatalabb korosztályok által; a 15–29 évesek nagyjából egyötöde „görgeti” egymás után a hírfolyamukban megjelenő kisfilmeket, de a 30–39 évesek kétharmada is szívesen informálódik



ilyen forrásokból. A szöveges tartalmak túlnyomórészt a 25–39 évesek körében keresettek, míg a 15–17 éveseknek csak a 46 százaléka olvas közéleti témájú bejegyzéseket, online cikkeket. A mémek és a képes tartalmak közepes népszerűségnek örvendenek. Ezek inkább a fiatalabb korosztályokra jellemzők, és a férfiak körében valamivel magasabb arányban jelennek meg, mint a nőknél. Minél idősebb valaki, annál kisebb eséllyel találkozik ilyen jellegű anyagokkal. A podcastek és a hosszú videók mérsékeltebb kattintásszámot produkálnak az ifjúság körében, de az életkor növekedésével fokozódik irántuk az érdeklődés.

A közösségi média politikai információszerezésre történő használata viszonylag elterjedt a magyar fiatalok körében, kiváltképp a felsőfokú végzettséggel bírók esetében. A hazai ifjúság közel fele legalább naponta aktív e tekintetben

az említett digitális felületeken. A 15–17 éveseknek azonban csupán az egy-negyedére jellemző ez a tevékenység ilyen gyakoriságban – ők többségükben (46 százalék) inkább heti rendszerességgel fogyasztanak közéleti híreket az online közösségi terekben.

E különbségek rámutatnak arra, hogy a fiatalok médiarutinjainak átalakulása szorosan összefügg a politikai kommunikáció technológiai és stratégiai megújulásával. A 2000-es évek közepétől kezdődően a politikai információs tér igyekszik lépést tartani a választók hírfogyasztói szokásainak átalakulását eredményező műszaki fejlődéssel. A kampánytechnikák változását elsősorban a globalizáció, a közösségi média és a big data rohamos térnyerése kényszeríti ki (Tóth, 2022). A magyar fiatalok körében 2025-ben egyértelműen a Facebook a legdominánsabb politikai

tájékozódó platform, amelyet átlagosan közel négyötödük használ ilyen célra. A YouTube a második legfontosabb forrás, ahol a politikai informálódás főként a fiatalabb korosztályokra jellemző, különösen a 15–17 évesek esetében.

A híroldalak és sajtótermékek honlapjai szintén fontos szerepet töltenek be a közéleti információáramlásban, elsősorban a felnőtt lakosság körében, ami tudatosabb és egyben hagyománykövetőbb hírfogyasztási szokásokra utal az esetükben. A TikTok és az Instagram a fiatalabbak politikai tájékozódásában játszanak fontos szerepet. Az utóbbi különösen a 15–24 évesek körében divik, és a nők esetében valamivel magasabb arányt mutat, míg az Instagramhasználatban markáns visszaesés figyelhető meg a kor előrehaladtával. A politikai tartalomfogyasztás platformválasztása tehát korfüggő: míg az idősebbek inkább a Facebookot és a híroldalakat részesítik előnyben, addig a legfiatalabbak körében a videós platformok – különösen a YouTube és a TikTok – töltenek be meghatározó szerepet.

A közösségi média a közügyek követésében újradefiniálja a választók és politikusok kapcsolatát, demokratizáló hatást gyakorolva a politikai részvételre. A gyorsaság, az alacsony hozzáférési költségek (internetelőfizetés, tarifacsomag), valamint az opcionális anonimitás miatt az online terek egyre szélesítik a közéleti diskurzushoz való hozzáférést, közvetlen és valós idejű kommunikációt tesznek lehetővé (Theocharis, 2011). Az online tevékenységek azonban a demokratikus aktivizmus helyett könnyen válhatnak a döntéshozatali részvétel illúzióivá,

pusztán szimbolikus elköteleződéseké (Tóth, 2022).

Ezzel együtt, mára az online eszközök révén a kampánystratégák egyre fejlettebb módszereket alkalmaznak a választói adatok elemzésére, az erőforrások optimalizálására, a mozgósításra és a politikai kommunikáció hatékonyságának növelésére (Dumbrava, 2021). Az algoritmikus rendszerek lehetővé teszik a személyre szabott tartalomszűrést, valamint a politikai üzenetek gyors, széles körű terjesztését. Mindezért a digitalizáció – a választópolgárok információszerezési és hírfogyasztási lehetőségeinek kiszélesítése mellett – jelentősen növeli az egyes felhasználókról tárolt elektronikus adatok mennyiségét, ami komoly adatbiztonsági kockázatot rejthet magában (Möller et al., 2020). Mindazonáltal a fiatalok 40 százaléka biztonságban érzi magát a különböző online tevékenységek folytatása közben, és csak egynegyedüknek vannak aggályaik a digitális terek biztonságát illetően.

A mai magyar fiatalok mégsem az adatlopást, vagy a személyes fogyasztási szokásaik kéretlen kitudódását tartják a legnagyobb veszélynek. 2025-ben a közösségi médiahasználat legtöbbször észlelt új „jelensége” itthon a mesterséges intelligenciával készített tartalmak előtérbe kerülése. Ez arra utal, hogy az MI-alapú hírfolyamanyagokat széles körben felismerik a hazai platformhasználók ifjabb nemzedékei. Mindez nem véletlen, hiszen a mesterséges intelligencia elterjedése befolyásolja napjaink munkaerőpiaci viszonyait, ami a pályakezdők elhelyezkedési lehetőségeit kiemelten érinti. Hasonlóképpen,

az oktatásban hasznos segédeszközként és kockázati tényezőként egyaránt tekinthetünk az MI-re, mivel a keresőmotorok gyorsasága sok időt takaríthat meg a diákok számára és korábban elérhetetlen információforrásokhoz juttathatja őket, de ezzel egyidejűleg az teret enged a plagizálásnak és hozzájárul a kreativitás háttérbe szorulásához is (Tóth – Radnai, 2024).

A közösségi média megjelenése előtt az online kampánykommunikáció jellemzően egyirányú információáramlást jelentett. Az internetes és adattechnológiai fejlődés viszont lehetővé tette a politikai szereplők számára a médiatartalom-fogyasztási minták pontos feltérképezését és a célzott, személyre szabott üzenetek terjesztését, megkerülve a hagyományos hírterjesztőket (Thorson et al., 2019). Következésképp, a közéleti tartalmak jelenlétét a mai magyar fiatalok többsége már általánosnak tekinti a közösségi médiában, ami az említett felületek erőteljes

átpolitizálódására utal. Ezzel egyidejűleg szintén nagy arányban jelennek meg a fiatalok észlelésében az álprofiloktól származó tartalmak és az álhírek. A magyar ifjúság kifejezetten kritikus és tudatos képet alkot a közösségi médiáról: széles körben érzékelik az MI-tartalmakat, az álhíreket, az üzenetek politikai kötődéseit és az álprofilokat. Az információk hitelességével kapcsolatos problémák erősen jelen vannak az online tapasztalataikban.

A közösségi média világában elmosódik a tények és vélemények közötti határvonal, miközben a személyre szabott hírfolyamok információs buborékokba taszítják a felhasználókat. Az európai fiatalok jelentős része kizárólag közösségi médiaplatformokon keresztül találkozik politikai tartalmakkal, ahol a dezinformáció ellenőrizetlenül terjedhet. A mai 15–24 éves uniós polgárok többsége nem közvetlen hírforrásokat, hanem influenszereket, azaz a híreket feldolgozó tartalomgyártókat követ. Az algoritmikus



tartalomszűrés visszacsatolás nélküli, ún. visszhangkamrákat hoz létre, amelyek szűkítik a tájékozódást, szélsőséges esetekben pedig végeláthatatlan „nyúl-üregbe” terelhetik a felhasználókat (Laaninen, 2024). Mindez csökkenti a lehetséges ellenvéleményekkel és helyesbítésekkel való találkozás esélyét. Ezzel párhuzamosan a politikai újságírás szakmai és etikai korlátai fellazulnak, mivel bárki széles nyilvánosság előtt, ellenőrzés nélkül publikálhat közügyekkel kapcsolatos tartalmakat – immár akár mesterséges intelligencia segítségével (Hajdú – Tóth, 2022).

2025-ben a magyar fiatalok legjellemzőbben (66 százalék) a kifejezetten

politikai témájú posztokból tájékozódnak a közügyekről a közösségi médiában. Ez a tevékenység az életkor előrehaladtával egyre általánosabbá válik: míg a 15–17 évesek 57 százalékára, addig a 30–34 éves korosztálynak már 74 százalékára jellemző. A férfiak és a budapestiek jóval aktívabbak ezen a téren, mint a nők és a nem fővárosi lakosok. A diplomások és az érettségizettek körében meghatározó a direkt politikai bejegyzések olvasása (76 százalék és 71 százalék), míg az alapfokú végzettségűeknek csak alig több mint a fele fordít figyelmet az említett posztok megtekintésére. Ifjú honfitársaink 53 százaléka szokott politikai jellegű posztokhoz kapcsolódó hozzászólásokat is olvasni.

2. ábra: Közösségi média aktivitás és gyakoriság

		15-17 éves	18-24 éves	25-29 éves	30-34 éves	35-39 éves	férfi	nő	Budapest	Vidék	alapfokú	középfokú	felsőfokú
politikai jellegű posztokat nézni, olvasni	66%	57%	61%	69%	74%	62%	74%	57%	76%	63%	54%	71%	76%
politikai jellegű posztokhoz kapcsolódó hozzászólásokat olvasni	53%	41%	50%	57%	59%	52%	58%	47%	59%	51%	47%	55%	59%
politikai jellegű posztokhoz hozzászólni, megosztani	10%	6%	6%	6%	12%	16%	13%	6%	6%	11%	12%	8%	9%
politikai jellegű posztok miatt ismerőst tiltani/törölni	7%	1%	5%	11%	10%	7%	7%	7%	8%	7%	4%	9%	9%
egyiket sem	21%	32%	27%	18%	14%	18%	14%	28%	15%	22%	27%	19%	14%
		n=93	n=220	n=184	n=207	n=219	n=473	n=440	n=179	n=727	n=348	n=360	n=214

(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok, akik használnak közösségi médiát / Kérdés: Az alábbi tevékenységek közül melyeket szokta Ön bármilyen gyakorisággal végezni a közösségi médiában?)

Mindezek alapján a politikai tartalmak fogyasztásának mintázatai nem csupán információszerzési szokásokat tükröznek, hanem előrevetítik a fiatalok közéleti aktivitásának eltérő lehetőségeit is. A demográfiai tényezők – az életkor és az iskolai végzettség – mellett a társadalmi kapcsolatok és bizonyos

személyiségdimenziók is szerepet játszanak az új nemzedékek közügyek iránti elköteleződésének kialakulásában. Természetesen, a szocializációs és a generációs hatásokon kívül befolyással bírnak az intézményi környezet jellemzői, a pártrendszer sajátosságai, az érdekképviseleti struktúrák, a társadalmi

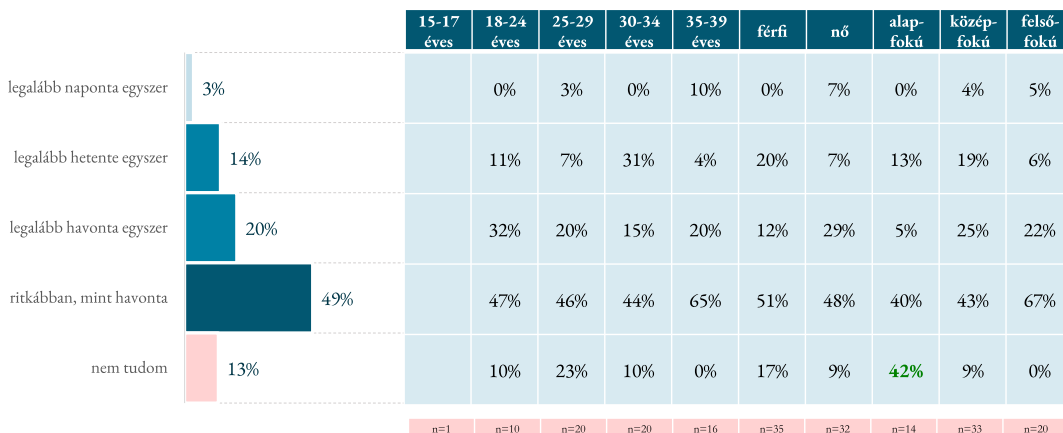
bizalom szintje, az identitáskötődések, valamint a vallásosság mértéke (Levy – Akiva, 2019). Mindazonáltal kétségtelen, hogy a társas kapcsolatok a viták és a sokszínőség révén szintén motivációt jelenthetnek a fiatalok aktívabb politikai részvételének megteremtésében, akár az online platformokon is (Hajdú – Tóth, 2022: 86).

Jóllehet, nemzetközi szinten egyre inkább megfigyelhető, hogy a fiatalok elsősorban az online térben artikulálják érdekeiket és politikai véleményüket (Tóth – Radnai, 2026), az aktív politikai online részvétel, azaz a közéleti témájú posztokhoz való hozzászólás és/vagy azok megosztása, újraosztása kevésbé jellemző a magyar ifjúságra. Átlagosan a 40 év alatti és 15 év feletti nemzettársaink 10 százaléka folytat ilyen jellegű tevékenységeket, ráadásul nagyon markáns a korosztályok és a nemek közötti különbség: a 30–39 évesek és a férfiak több mint kétszer akkora eséllyel kommentelnek vagy osztanak meg a közösségi médiás

profiljaikon politikai tartalmakat, mint a 30 alattiak vagy a nők. A kommentfalak olvasása azonban már jóval elterjedtebb időtöltés a fiatalok körében: 39 százalékuk napi, 38 százalékuk pedig legalább heti rendszerességgel görgeti a közösségi online felületek politikai tartalmait alatti megjelenő hozzászólásokat.

Hazánkban a 40 év alatti fiatalok körében nagyon ritkán fordul elő, hogy az online politikai véleményformálás egy szélsőséges megnyilvánulásként a közösségi platformokon letiltsák ismerőseiket vagy megszüntessék a követésüket az általuk megosztott tartalmak miatt. Saját bevallás szerint a 15–17 évesek soha, az idősebbek pedig jellemzően ritkábban, mint havonta járnak el így (közülük is csak minden második ember). Következésképp, a magyar fiatalok közösségi médiás politikai aktivitása elsősorban a passzív tartalomfogyasztásban nyilvánul meg. Az aktív megszólalás és a konfliktusos reakciók szórványosan fordulnak elő.

3. ábra: Ismerős tiltása vagy törlése politikai poszt miatt



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok, akik tiltanak ismerőst politikai jellegű posztok miatt / Kérdés: Milyen gyakran szokott Ön politikai jellegű posztok miatt ismerőst tiltani/törölni?)



A társadalmi értékrendszerek átalakulása fokozatos folyamat, amelyet kiemelten befolyásolnak az ifjúkori tapasztalatok. A politikai attitűdök részben öröklöttek, részben tanulhatók, a szociális hatások révén azonban folyamatosan alakíthatók az életünk során (Fisher et al., 2018: 430–431). A társas kapcsolataink és a mindennapi tájékozódásunk vonatkozásában egyaránt napjaink egyik legmeghatározóbb tényezőjének az online közösségi tereket tekinthetjük. A jövő politikai részvételét a mai fiatalság határozza meg, ezért társadalmi, gazdasági és politikai bevonásuk az államok

demokratikus működésének alapfeltétele. A magyar fiatalok többsége fogyaszt online közéleti tartalmakat, elsősorban rövid videók és szövegek formájában, gyakran közösségi médián keresztül. Bár sokan biztonságban érzik magukat online, erős a kritikus attitűd az álhírek és MI-tartalmak iránt. A digitális politikai jelenlét azonban inkább az információk befogadására korlátozódik a hazai fiatalok körében. Az ifjúságot tehát politikai tartalomfogyasztóként, a demokrácia működését pedig nemzedékeken átívelő folyamatként érdemes kezelni (Gordon, 2008).

FORRÁSOK

- Dumbrava, C. (2021): Key social media risks to democracy. European Parliamentary Research Service.
- Fisher J., Fieldhouse E., Franklin M. N., Gibson R., Cantijoch M., and Wlezien C. (2018): The Routledge Handbook of Elections, Voting Behavior and Public Opinion. Routledge.
- Gordon, H. R. (2008): Gendered Paths to Teenage Political Participation: Parental Power, Civic Mobility, and Youth Activism. *Gender and Society*, 22(1).
- Hajdú, A. és Tóth, B. L. (2022): Politikai aktivitás és generációváltás kérdése. In *HorizontOn* (83–97).
- Laaninen, T. (2024): Youth, social media and the European elections. European Parliamentary Research Service.
- Levy, B. and Akiva T. (2019): Motivating Political Participation Among Youth: An Analysis Factors Related to Adolescents' Political Engagement. *Educational Theory and Practice Faculty Scholarship*. 31.
- Möller, J., van de Velde, R. N., Merten, L., and Puschmann C. (2019): Explaining Online News Engagement Based on Browsing Behavior: Creatures of Habit? *Social Science Computer Review*, 38(5).
- Theocharis, Y. (2011): Young people, political participation and online postmaterialism in Greece. *New Media & Society*, 13(2).
- Thorson, K., Cotter, K., Medeiros, M., and Pak, C. (2019): Algorithmic inference, political interest, and exposure to news and politics on Facebook. *Routledge Information, Communication & Society*.
- Tóth, B. L. (2022): Véleménybuborékok harca: a közösségi média szerepe a politikai szocializációban. *Corvinák*. corvinak.hu/velemeney/2022/03/01/velemeneybuborekok-harca-a-kozossegi-media-szerepe-a-politikai-szocializacioban (letöltés 2026. feb. 2.)
- Tóth, B. L., & Radnai, F. (2024): Nemzetközi környezet. In *Ifjúság '23* (10–15). Ifjúságkutató Intézet.
- Tóth, B. L., & Radnai, F. (2026): Nemzetközi tekintés [2025]. In *Ifjúság'25: Jelentés az ifjúságügyről* (9–13). Ifjúságkutató Intézet.





Manipuláció és hitelesség a közösségi médiában

KISS-KOZMA GEORGINA

A technológiai változások hatása a társadalomra

„Az igazat mondd, ne csak a valódit” – idézhetnénk József Attilát. De vajon ma tudjuk-e, mi az igaz, és mi a valódi? A technológiai forradalmak – a kognitív, a mezőgazdasági és az egymást követő ipari forradalmak – újra és újra átformálták társadalmunk működési alapelveit. Minden nagy technológiai változás új társadalmi rendet hozott magával: míg korábban természetesnek vettük a szigorú hierarchiákat, a kasztok és csoportok közti eltérő jogokat, ma már meghaladottnak tűnik számunkra, hogy egyes embereket jogilag hátrány érjen születési helyük, nemük vagy bőrszínük miatt.

Ma úgy tűnik, hogy ismét egyfajta technológiai szingularitás felé haladunk (Kurzweil, 2024). A kérdés nem az, hogy vissza lehet-e zárni a palackba a szellemet, hanem inkább az, hogyan tudunk együtt élni ezekkel a változásokkal. Vajon mennyiben formálják át az alapvető társadalmi fogalmainkat, és miként változik a tudás birtokosainak – a tanároknak, az orvosoknak, a politikusoknak – a szerepe? Mára a politikusoktól elvárt szakmai képességek és személyiségjegyek is eltérnek az 1990-es évekhez képest, így ne csodálkozzunk, ha a fiatal és az idősebb generáció politikával, politikusokkal szembeni elvárásai közötti olló egyre nyílik. Míg korábban a politika egységes társadalmi szerződést kötött a választókkal, addig ma már mást és mást kell kínálniuk a különböző életszakaszban és élethelyzetben lévő társadalmi csoportoknak.

Gyakran elhangzó érv, hogy a szakértelem szerepét egyre inkább a hitelesség kérdése váltja fel. A hitelesség már nem csupán politikai kompetenciára vagy a diskurzusképességre vonatkozik, hanem a politikus személyes tulajdonosságainak egészére, az érzelmi, affektív

kapcsolat megteremtésére a vezetők és polgárok között. Vagyis a politika a hitelesséért folytatott verseny küzdőterévé vált (D. Mor, 2012). Ugyanakkor a tudás és az információ birtoklása közötti különbség továbbra is meghatározó. A kommunikáció gyors változása miatt sokan hamisan azt feltételezik, hogy az információ önmagában elegendő. Pedig bölcsesség is szükség van.

A fiatalokra a globális, elsősorban liberális ideológiák nagy hatást gyakorolnak. Egyre több fiatal hajlandó lemondani személyes boldogságáról – például a családalapításról –, hogy a bolygót megóvja az emberi túlnépesedés okozta károktól (Ifjúságkutató Intézet, 2026). A liberális narratívák objektív igazságként való elfogadása mögött több, egymással összefüggő ok húzódik meg (Funk – Sclofsky, 2021; Schwarzmantel, 2008.). A kommunikációs technológiák gyors fejlődésének negatív hatásaira sokan felhívták már a figyelmet, ugyanakkor kevesebb szó esik arról, hogy a tekintély szerepe jelentősen csökkent a társadalomban. A Gutenberg-galaxis elhalványulásával, az internet és a közösségi média

elterjedésével ma már bárki hozzáférhet a szakértői információkhoz is. Ennek eredményeként fokozatosan elvesztettük hitünket a vezetőkben és szakértőkben: ma már nem kizárólag az orvosokra, tanárookra vagy politikusokra hallgatunk, hiszen bármely témának utána tudunk nézni az interneten. A mesterséges intelligencia terjedése tovább erősíti ezt a folyamatot: egyre többen használnak mesterséges intelligenciát akár saját orvosi diagnózisuk felállításához is (Aboueid et al., 2019; Mentzou et al. 2025). A kezdeti várakozásokkal szemben az internet elterjedése nem a tudás

demokratizálódásához, hanem annak relativizálódásához vezetett. Korábban, amikor a tekintély legitim tudásforrásként működött, a világ kiszámíthatóbbnak tűnt, és nem kristályosodtak ki ilyen markánsan az egymással antagonistikus viszonyban álló párhuzamos igazságok. Ma viszont a társadalmak ennek köszönhetően is egyre inkább polarizálttá válnak. A hitelességi válság következményeként a fiatalok különböző ideológiák hatásának vannak kitéve, ami alapjaiban formálja a társadalmi párbeszédet és a politikai kultúrát.

Közösségi média, manipuláció és álprofilok

A rendkívül gyors ütemben növekvő online közösségi hálózatok (Online Social Networks, OSN) ma már a felhasználók mindennapi online jelenlétének részét képezik, támogatva az információk megosztásától kezdve a felhasználók közötti interakciókon keresztül a társas befolyást is. A Statista adatai szerint 2025-ben a Facebook felhasználóinak száma meghaladta a 3 milliárdot, ezt a YouTube mintegy 2,5 milliárd, míg az Instagram körülbelül 2 milliárd felhasználóval követte (<https://www.statista.com/>). Az online közösségi hálózatok nyitott és interaktív jellege azonban teret engedett a különböző manipulációk, visszaélések számára, és sötét oldalát ma egyre inkább a hamis profilok (fake profiles) által érzékeljük.

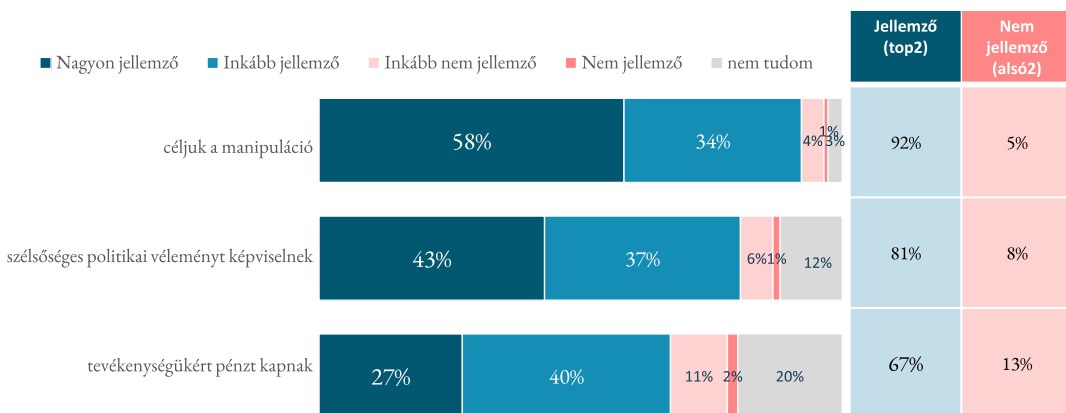
A hamis profilok olyan mesterségesen létrehozott vagy manipulált identitások, amelyeknek a legfőbb céljuk a felhasználók megtévesztése, manipulálása, a közvélemény befolyásolása, dezinformációk terjesztése, illetve kibertámadások megvalósítása. Az online közösségi hálózatok exponenciális növekedésével párhuzamosan fejlődnek a támadói taktikák is (Kareem – Bhaya W., 2018; Sarfraz, et al., 2025). Éppen ezért fontos, hogy megvizsgáljuk a hamis profilok jelenlétét az online politikai kommunikációs terekben is, ámbár az online politikai manipuláció ennél szélesebb tárházzal rendelkezik.

A magyarországi 15–39 éves fiatalok és fiatal felnőttek érzékelik az álprofilok jelenlétét a közösségi médiában

megjelenő politikai témájú posztok hozzászólásai között. Az 1-től 5-ig terjedő Likert-skálán – ahol az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nincsenek álprofilok, az 5-ös pedig azt, hogy szinte mindegyik hozzászóló ilyen – az átlagérték 2,94 volt, azaz a skála közepénél valamelyest alacsonyabb értéket vett fel. A megkérdezettek relatív többsége (30 százalék) inkább úgy látja, hogy az álprofilok vagy nincsenek jelen, vagy csak a hozzászólók kisebb részét teszik ki. Ugyanakkor

a válaszadók mintegy egynegyede szerint a kommentelők jelentősebb hányada nem valós személyhez köthető. Azok körében, akik véleményt tudtak megfogalmazni az álprofilok jelenlétéről, túlnyomó többségben az a nézet dominál, hogy azok elsődleges célja a manipuláció (92 százaléka szerint nagyon vagy inkább jellemző), a szélsőséges politikai vélemények képviselete (81 százalék), valamint, hogy tevékenységükért anyagi ellenszolgáltatásban részesülnek (67 százalék).

1. ábra: Közösségi oldalak álprofiljainak jellemzése



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Ön szerint mennyire jellemző az álprofilokra, hogy...?)

Politikai érdeklődés és véleményformálók

A magyarországi fiatalok politikai érdeklődése és magatartása régóta foglalkoztatja a hazai ifjúságkutatókat, és egyetértés mutatkozik abban, hogy politikai szocializációjukban a családnak – elsősorban a szülőknek – kiemelt szerepe van (Szabó – Oross, 2021; Székely, 2024). A fiatalok tartalomfogyasztási

szokásainak átalakulása a közösségi média politikai információszerzésben és magatartásformálásban betöltött egyre növekvő szerepére hívja fel a figyelmet. A tartalomkészítők, influenszerek, a humor és a személyes történetek szerepe a politikai tartalomfogyasztásban egyre markánsabbá válik. Ennek lenyomatát



az eredmények is tükrözik: a fiatalok legnagyobb számban zenészek (56 százalék), humoristák (54 százalék), influenszerek (49 százalék) és celebek (40 százalék) oldalait követik, akik a közösségi médiában politikai témákról is rendszeresen osztanak meg tartalmakat. A politikai tartalmakat rendszeresen megosztó oldalak követői szerint a politikai elemzők véleménye számít a legmegbízhatóbbnak (46 százalék), míg a legkevésbé hitelesnek a közismert személyiségek, vagyis a celebek (15 százalék), valamint az influenszerek (23 százalék) véleményét tekintik.

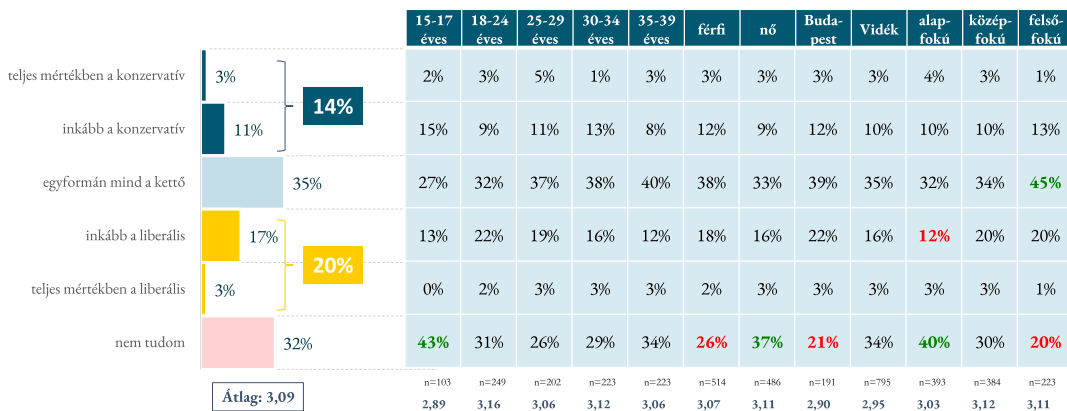
A nemzetközi kutatások alapjául szolgáló uralkodó elméleti megközelítés szerint a civil szektort azon nonprofit szervezetek alkotják, amelyek függetlenek a kormánytól, az állami apparátus keretein kívül működnek, nyereségüket nem osztják szét tulajdonosok vagy vezetők között, önállóan szerveződnek, és jelentős mértékben használnak önkéntes munkát. A civil szervezeteket öt alapvető kritérium jellemzi: intézményesültség, kormánytól való függetlenség, önkormányzatiság, profitszétosztás tilalma, valamint az önkéntesség és öntevékenység (Salamon – Anheier, 1999). Ez a megközelítés a közzélekedésben is tükröződik: a megkérdezettek 70 százaléka szerint a véleményformálók függetlensége elsősorban a kormányzattól és a politikai pártoktól származik. Az Európai Unió intézményeitől és a nemzetközi szervezektől való függetlenséget a válaszadók

azonos arányban (57 százalék) tartották fontosnak vagy inkább fontosnak.

A fiatalok körében azonos arányban vannak azok, akik ismernek, illetve akik nem ismernek a saját függetlenségi kritériumaik alapján függetlennek és objektívnek tekintett véleményformálót (35 és 36 százalék). Jelentős különbségek mutatkoznak a korcsoportok között: a legfiatalabbak (15–17 évesek) mindössze egyötöde (19 százalék) ismer saját függetlenségi kritériumai szerint független és objektív véleményformálót, míg a legmagasabb arányban a 35–39 évesek tudtak legalább egy ilyen személyt megnevezni.

Egy korábbi, 2023-ban készült vizsgálat eredményei szerint a magyarországi 15–39 évesek többsége a közösségi média algoritmusait elfogultnak értékelte (60 százalék szerint inkább vagy teljes mértékben elfogultak). A válaszadók egyúttal a közösségi médiában liberális irányultságú túlsúlyt is észleltek: 50 százalék a felületeket inkább vagy teljes mértékben liberálisnak, míg 29 százalék inkább vagy teljes mértékben konzervatívnak ítélte (Kiss-Kozma – Székely, 2023). A liberális túlsúly észlelése a jelen kutatás eredményeiben is megmutatkozik: a politikai kérdésekben is megszólaló közéleti szereplők többségét a megkérdezettek inkább vagy teljes mértékben liberálisnak ítélték, míg a konzervatívnak tartott szereplők észlelése alacsonyabb arányú volt (20 százalék vs. 14 százalék).

2. ábra: Ismert politikai véleményformálók értékrendje



(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Az Ön megítélése szerint a politikai kérdésekben is véleményt nyilvánító ismert emberek többsége inkább melyik politikai értékrendet képviseli?)

Influenszerek és politikai véleményformálás

Az influenszerek szerepe a közéleti kérdések tekintetében egyre markánsabban jelenik meg a közéleti diskurzusban, különös tekintettel a politikai véleményformálásban betöltött szerepükre. Az elmúlt években több alkalommal is képesek voltak a virtuális térben szerzett figyelmet a fizikai valóságban is érvényesíteni – elég például Zente, az SMA1 betegségben szenvedő kisfiú kezelésére szánt adománygyűjtés rekordidő alatt történő lebonyolítására, vagy a gyermekvédelemhez kapcsolódó, 2024. február 16-án tartott „influenzser-tüntetésre” gondolni.

Egy korábbi kutatás szerint a magyar fiatalok többsége (66 százalék) követ legalább egy influenszert, ugyanakkor

megosztottak abban a kérdésben, mennyire tartják hitelesnek az ismert személyiségeket, akik különböző társadalmi ügyek mellett kiállnak (30 százalék szerint hitelesek, 28 százalék szerint nem). Magasabb arányban vannak azok a fiatalok, akik szerint nem helyes, ha az általuk követett tartalomgyártó politikai kérdésekben is állást foglal (36 százalék vs. 23 százalék) (Székely, 2025). A mostani kutatás is hasonló trendeket mutat: a fiatalok fele állította, hogy legalább egyszer megváltozott a véleménye egy közéleti szereplőről vagy ismert emberről, miután megismerte annak politikai nézeteit, míg mindössze egyharmaduk számolt be arról, hogy ez semmilyen hatással nem volt rá.



3. ábra: Személyes politikai vélemény megváltoztatása

		15-17 éves	18-24 éves	25-29 éves	30-34 éves	35-39 éves	férfi	nő	Budapest	Vidék	alapközü	középközü	felsőközü
igen, több esetben is előfordult, hogy megváltozott a véleményem róla	34%	25%	25%	34%	44%	37%	38%	29%	44%	31%	25%	34%	49%
igen, egy esetben fordult elő, hogy megváltozott a véleményem róla	17%	15%	24%	20%	13%	12%	14%	20%	16%	17%	18%	18%	12%
soha nem fordult elő, hogy megváltozott a véleményem róla	32%	31%	33%	34%	32%	28%	29%	35%	21%	34%	37%	30%	24%
nem tudom	18%	28%	19%	12%	12%	23%	19%	17%	19%	18%	20%	17%	15%
		n=103	n=249	n=202	n=223	n=223	n=514	n=486	n=191	n=795	n=393	n=384	n=223

(Forrás: Ifjúságkutató Intézet, 2025 Bázis: N=1000, 15-39 éves magyarok / Kérdés: Előfordult-e már Önnel, hogy egy közéleti szereplő vagy ismert ember politikai nézeteit megismerve megváltozott a véleménye róla?)

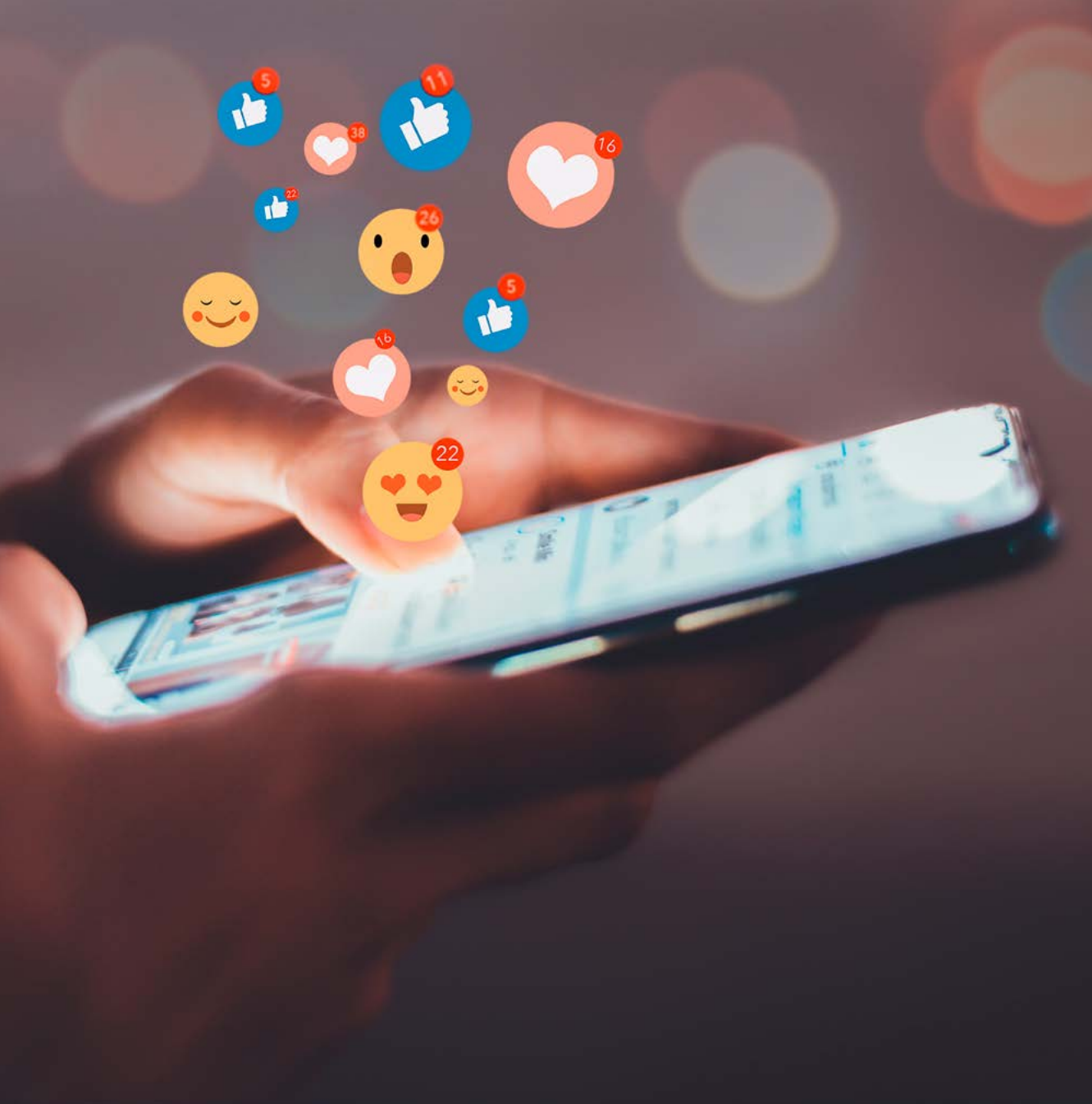
FORRÁSOK

- Aboueid, S. – Liu, R. H. – Desta, B. N. – Chaurasia, A. – Ebrahim, S. (2019): The Use of Artificially Intelligent Self-Diagnosing Digital Platforms by the General Public: Scoping Review. JMIR medical informatics, 7(2), e13445. <https://doi.org/10.2196/13445>
- D. Mor, B. (2012): Credibility talk in public diplomacy. Review of International Studies. 2012. 38(2):393-422. doi:10.1017/S0260210511000489
- Funk K. – Sclofsky S. (2021): The Liberal Ideology: On Intellectual Pluralism and the Marginalization of Marxism in US Political Science. PS: Political Science & Politics. 2021. 54(3):593-597. doi:10.1017/S1049096521000342
- Kiss-Kozma, G. – Székely, L. (2023): Ifjúság+: Öt kérdésben a magyarországi 15-39 évesekről. Budapest: Ifjúságkutató Intézet, MCC. ISBN: 9786156221070 ISBN: 9786156221087
- Kurzweil, R. (2024): The Singularity Is Nearer: When We Merge with AI. Penguin.
- Mentzou, A. – Rogers, A. – Carvalho, E. – Daly, A. – Malone, M. – Kerasidou, X. (2025): Artificial Intelligence in Digital Self-Diagnosis Tools: A Narrative Overview of Reviews, Mayo Clinic Proceedings: Digital Health, 3(3). ISSN 2949-7612, <https://doi.org/10.1016/j.mcpdig.2025.100242>;

- Salamon, L. M. – Anheier, H. (1999): Szektor szünetik II. Összefoglaló egy nemzetközi nonprofit kutatás második szakaszáról. Budapest: Civitalis Egyesület: 12–13. Letöltés helye: <https://mek.oszk.hu/14400/14460/14460.pdf>, letöltés ideje: 2026.01.28.
- Sarfraz, A., Ahmad, A., Zeshan, F., Hamid, M., & Alshalali, T. A. N. (2025). Unmasking deception: detection of fake profiles in online social ecosystems. Journal of Big Data, 12(1), 214. <https://doi.org/10.1186/s40537-025-01254-y>
- Schwarzmantel, J. (2008): The hegemony of liberalism. In: The hegemony of liberalism. SAGE Publications Ltd, 49 – 68. <https://doi.org/10.4135/9781446213247.n3>
- Szabó, A. – Oross, D. (2021): Változó világ - állandó értékek. Az ifjúság politikai érdeklődésének és politikai értékrendjének változása In: Székely, Levente (szerk.) Magyar fiatalok a koronavírus-járvány idején: Tanulmánykötet a Magyar Ifjúság Kutatás 2020 eredményeiről. Budapest: Enigma 2001 Kiadó és Médiaszolgáltató Kft, 211–236.
- Székely, L. (2024): Parázs a hamu alatt – eled-e az új csendes generáció? Magyar Tudomány, 185(7): 855-862.
- Székely, L. (2025): Influenzerek és hatásuk a fiatalok gondolkodására In: Kiss-Kozma, G. (szerk.) Fénytörésben: Ifjúságképek az empirikus adatok tükrében Budapest: Ifjúságkutató Intézet, 12–19.



MÓDSZERTANI JEGYZET



Az Ifjúságkutató Intézet kutatása a magyarországi fiatalokat vizsgálta, az adatfelvétel 2025 novemberében zajlott. A válaszadás online, önkitöltős kérdőívvel támogatott interjúkkal történt (CAWI) melynek során összesen 1000 15–39 éves magyarországi fiatalot kérdeztek meg reprezentatív mintaválasztást alkalmazva.

A célcsoport elérése online kutatási panelek útján történt. A 15–17 évesek rekrutálása szülői engedéllyel szülői mintán keresztül történt. A válaszadásra használt eszköz 88 százalékban mobiltelefon volt.

Nagyon aktuális, hiánypótló kötet készített az Ifjúságkutató Intézet a fiatalok generációs konfliktusairól, biztonságérzetéről, jövőképéről, közösségi médiafogyasztási szokásairól, a véleményformálókhoz és a manipulációhoz való viszonyáról. Nagy előnye a kiadványnak az erős empirikus háttér, a közérthető kifejezésmód és a legfontosabb problémákra való fókuszálás.

A nemzedéki ellentétek növekvő mértékének érzékelése összefüggésbe hozható a hagyományos közösségek eróziójával és a közösségi médiafogyasztási szokások eltérő jellegével. Figyelemre méltó megállapítása az egyik tanulmánynak, hogy a vezetőkkel szembeni igényeknél a nemzeti ügy iránti elköteleződés messze megelőzi a fősodratú liberális gondolkodásmódot, jelezve a hazai ifjúság értékrendbeli eltolódását a globális ideológiáktól a nemzetállami gondolkodás felé. A szuverenista vezetői karakter utáni vágy összefüggésben van az uniós intézményekbe vetett bizalom meggyengülésével. Talán meglepőnek tűnő megállapítása a tanulmánynak, hogy korunkat övező bizonytalanság ellenére a fiatalok alapvetően optimistán várják a jövőt és közel kétharmaduk inkább úgy gondolja, hogy Magyarországon lesz az otthonuk.

Az viszont egyáltalán nem meglepő, hogy a mai magyar fiatalok 80 százaléka fogyaszt online közéleti tartalmakat, egyharmaduk napi, egyötödük pedig heti rendszerességgel. Politikai tájékozódásra leginkább a Facebook-ot és a YouTube-ot használják, de a legfiatalabb korosztályoknál egyre inkább a TikTok és az Instagram válik meghatározóvá. A tanulmány a fiatalok körül kialakuló médiabuborékre is felhívja a figyelmet.

A közösségi médiahálózatok elsöprő erejét mutatja, hogy a Facebooknak 3 milliárd, a YouTube-nak 2.5 milliárd, míg az Instagramnak 2 milliárd felhasználója van a világon. A technológiai változások társadalmi hatását összefoglaló írás figyelmeztet a mesterséges intelligencia gyors térnyerésének veszélyeire, a hagyományos tekintély térszűrésére és az egyre polarizáltabbá váló világ párhuzamos valóságai közötti generációs eligazodás nehézségeire.

Az Ifjúságkutató Intézet figyelemfelkeltő kiadványa a szélesebb közvélemény számára is tanulságos olvasmány, hiszen a jövőnket befolyásoló alapvető kérdésekről szól.

Prof. Dr. Stumpf István
Széchenyi Díjas egyetemi tanár



IFJÚSÁGKUTATÓ
INTÉZET



www.ifjusagkutatoiintezet.hu